

NLB MONTENEGROBANKA A.D., PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2014.**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Bilans uspjeha za godinu završenu 31. decembra 2014.	3
Izveštaj o ukupnom ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2014.	4
Bilans stanja na dan 31. decembra 2014. godine	5
Iskaz o promjenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2014.	6
Iskaz o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2014.	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 83

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA NLB MONTENEGROBANKE A.D. PODGORICA

Izveštaj na finansijske izvještaje

izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja NLB Montenegrobanke A.D. Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2014. godine, bilans uspjeha, izvještaj o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeci procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2014. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Podgorica, 16. april 2015. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Stephen Fish
Partner

Danijela Dimovski
Ovlašćeni revizor

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

	Napomena	2014	2013
Prihodi od kamata i slični prihodi	7	23.970	30.223
Rashodi kamata i slični rashodi	7	(11.115)	(14.402)
Neto prihodi od kamata		12.855	15.821
Prihodi od dividendi		2	24
Troškovi obezvrjeđenja	8	(1.275)	(22.363)
Troškovi rezervisanja	9	1.776	(1.313)
Prihodi od naknada i provizija	10	8.656	8.372
Rashodi naknada i provizija	10	(5.022)	(4.985)
Neto prihodi od naknada i provizija		3.634	3.387
Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	11.1	575	592
Neto dobiti od investicionih hartija od vrijednosti	11.2	3	66
Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	11.3	-	(10)
Neto (gubici) /dobici od kursnih razlika	12	(63)	5
Troškovi zaposlenih	13	(7.114)	(7.286)
Opšti i administrativni troškovi	14	(4.430)	(4.373)
Troškovi amortizacije	15	(989)	(1.153)
Ostali rashodi	16	(156)	(148)
Ostali prihodi	17	669	460
Operativni profit / (gubitak)		5.487	(16.291)
Porez na prihod	18	(11)	3
Neto dobit/ (gubitak)		5.476	(16.288)
Zarada po akciji / u EUR	19	0,478	(1,847)

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. april 2015. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

	Napomena	2014	2013
Neto dobit/ (gubitak)		5.476	(16.288)
Ukupan ostali rezultat, bez poreza na dobit			
Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, prije oporezivanja	33	33	455
Aktuarski dobitak/ gubitak po osnovu rezervisanja za otpremnine	33	83	-
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata		(3)	(41)
Ukupno ostali rezultat		5.589	(15.874)

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. april 2015. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2014. GODINE

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Sredstva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	20	97.974	104.022
Kredit i potraživanja od banaka	21	48.551	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	22	279.217	293.230
Investicione hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	23	81.937	61.891
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	3.308	3.828
Nematerijalna sredstva	25	862	968
Ostala finansijska potraživanja	26.a)	1.082	1.449
Ostala poslovna potraživanja	26.b)	3.758	2.761
Ukupna sredstva		516.689	512.158
Obaveze			
Depoziti banaka	27.a)	1.805	1.540
Depoziti klijenata	27.b)	396.406	381.624
Pozajmljena sredstva od banaka	28.a)	4.551	18.420
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	28.b)	24.361	25.743
Rezerve	29	1.445	3.282
Tekuće poreske obaveze		6	10
Odložene poreske obaveze	30	65	57
Ostale obaveze	31	4.185	18.358
Subordinisani dug	32	14.426	14.262
Ukupne obaveze		447.250	463.296
Kapital			
Akcijski kapital	33	64.925	49.925
Emisione premije	33	7.146	7.146
Akumulirani gubitak	33	(46.977)	(62.453)
Ostale rezerve	33	44.345	44.244
Ukupan kapital		69.439	48.862
Ukupan kapital i obaveze		516.689	512.158

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. april 2015. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

	Aksijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje 1. januara 2013. godine	39.425	7.146	43.902	(36.165)	54.308
Emisija akcija	10.500	-	-	-	10.500
Efekti promjena hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	414	-	414
Gubitak tekućeg perioda	-	-	-	(16.288)	(16.288)
Troškovi emisije akcija	-	-	(72)	-	(72)
Stanje 31. decembra 2013. godine	49.925	7.146	44.244	(52.453)	48.862
Emisija akcija	15.000	-	-	-	15.000
Efekti promjena hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	30	-	30
Aktuarski dobitak po osnovu rezervisanja za otpremnine	-	-	83	-	83
Dobitak tekućeg perioda	-	-	-	5.476	5.476
Troškovi emisije akcija	-	-	(12)	-	(12)
Stanje 31. decembra 2014. godine	64.925	7.146	44.345	(46.977)	69.439

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. april 2015. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

	2014	2013
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	22.883	28.909
Odlivi po osnovu kamata i slični rashodi	(11.218)	(13.933)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	8.181	8.446
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(4.982)	(5.043)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače troškova	(11.479)	(11.471)
Povećanje kredita i ostale aktive	12.306	45.851
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	282	15.619
Plaćeni porezi	(10)	-
Ostali prilivi	1.109	2.328
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	17.072	70.706
Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kupovina nekretnina i opreme	(212)	(392)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(172)	(235)
Investicione hartije od vrijednosti	(19.329)	(23.930)
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	80	73
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(19.633)	(24.484)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Emisija običnih akcija	(12)	(72)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(12)	(72)
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	1.067	(520)
Neto smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(2.573)	46.150
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine (Napomena 20)	148.031	102.401
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine (Napomena 20)	146.525	148.031

Napomene na narednim stranama predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 16. april 2015. godine

U ime Banke:

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanjaRobert Kleindienst
Izvršni direktorAnton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

1. OPŠTE INFORMACIJE

NLB Montenegrobanka A.D., Podgorica je akcionarsko društvo registrovano za obavljanje bankarskih usluga.

NLB Montenegrobanka A.D., Podgorica (u daljem tekstu Banka) osnovana je 1990. godine. Banka je 1995. godine registrovana kao akcionarsko društvo kod Privrednog suda u Podgorici. Tokom 2002. godine, nakon usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima, izvršen je upis u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici – registarski broj 4-0006161/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 275 (Rješenje broj 02/3-282/2-02). Banka se primarno kotira na Montenegro berzi.

Većinski vlasnik banke je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana registrovana u Sloveniji (matična banka), u čijem se vlasništvu nalazi 98,00 % običnih akcija na dan 31. decembra 2014. godine (31. decembar 2013: 97,40% običnih akcija). Najveći i jedini akcionar Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana je Republika Slovenija, u čijem je vlasništvu 100% akcija.

Broj žiro računa Banke kod Centralne banke Crne Gore za potrebe platnog prometa je 907-53001-03.

Shodno Zakonu o bankama, Ugovoru o osnivanju, Statutu i Rješenju Centralne banke Crne Gore, Banka ima odobrenje za obavljanje sljedećih usluga:

- Primanje depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz primljenih sredstava u cjelini ili djelimično za svoj račun;
- Izdavanje garancija i preuzimanje drugih obaveza;
- Kupovina i naplata potraživanja;
- Izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
- Obavljanje platnog prometa sa inostranstvom;
- Finansijski lizing;
- Trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za račun klijenata stranim sredstvima putem valutnih i kamatnih instrumenata, uključujući poslovne transakcije u stranoj valuti;
- Prikupljanje, izrada, analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica i drugim pitanjima;
- Obavljanje depo poslova;
- Iznajmljivanje sefova;
- Usluge u vezi sa hartijama od vrijednosti u skladu sa zakonom koji uređuje izdavanje i trgovanje hartijama od vrijednosti, uz prethodno odobrenje Centralne banke.

1. OPŠTE INFORMACIJE (nastavak)

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala (17) u: Podgorici (4), Ulcinju, Baru, Budvi, Cetinju, Bijelom Polju, Rožaju, Herceg Novom, Kotoru, Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka je imala 326 zaposlenih (31. decembra 2013. godine: 320 zaposlenih).

Bankom upravljaju akcionari, zavisno od visine njihovog akcionarskog kapitala, u skladu sa zakonom i Statutom Banke. Organi upravljanja Bankom su Skupština akcionara koju čine svi akcionari Banke i Odbor direktora koji imenuje Skupština akcionara. Odbor direktora Banke ima 7 članova, od kojih većina nisu zaposleni u Banci. Jedan od njih je izvršni direktor u svojstvu glavnog izvršnog direktora Banke.

Upravu Banke čine glavni izvršni direktor (predsjednik Uprave) i izvršni direktori (članovi Uprave). Predsjednik Uprave predstavlja i zastupa Banku i zadužen je da na dnevnoj osnovi koordinira i prati izvršavanje poslova u Banci i rad izvršnih direktora Banke.

Stalno tijelo Odbora direktora je Odbor za reviziju.

Organi i tijela Uprave su:

- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO),
- Kreditni odbori,
- Ostali odbori koje Uprava formira za pojedina pitanja.

Finansijski izvještaji su odobreni od strane rukovodstva Banke na sjednici održanoj 16. aprila 2015. godine.

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnov za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na finansijsko izvještavanje banaka u Crnoj Gori.

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, br. 80/08 i br. 31/11), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002) i u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore relevantnom za finansijsko izvještavanje banaka.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Finansijski izvještaji prikazani su u formatu propisanom u Odluci o kontnom okviru za banke, mikro kreditne finansijske institucije i kreditne unije koji je usvojen od strane Centralne Banke Crne Gore 23. oktobra 2012. godine. Shodno tome, sve banke i mikro kreditne finansijske institucije su u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje u skladu sa navedenom Odlukom od 1. januara 2013. godine. Pored toga, Odlukom Savjeta Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 15/12, 18/13) utvrđen je sadržaj finansijskih izvještaja banaka, kao i rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja Centralnoj banci Crne Gore.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. Pregled značajnih računovodstvenih politika. Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Uredni podaci

Ukoliko je potrebno, Banka reklasifikuje uporedne podatke kako bi se postigla konzistentnost u podacima iz finansijskih izvještaja za tekuću godinu.

a. Konsolidacija

Banka nema kontrolu nad nijednim entitetom.

b. Koncept nastavka poslovanja

Usljed priznavanja značajnih obezvrjeđenja finansijskih plasmana u zadnjem kvartalu 2013. godine, Banka je u 2013. godini ostvarila gubitak u iznosu EUR 16.288 hiljada, usljed čega je koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2013. godine iznosio 7,30%.

Kako bi se podržao nastavak poslovanja Banke, dana 30. decembra 2013. godine na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara Banke donijeta je odluka o povećanju akcijskog kapitala emisijom akcija postojećim akcionarima.

Rješenjem 02/2e-30/6-13 Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore od 31. januara 2014. godine potvrđena je emisija akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 15.000 hiljada, odnosno 2.695.902 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564 i iste su registrovane kod Centralne depozitne agencije istog dana. Ovim je adekvatnost kapitala vraćena u okvire propisanog pokazatelja. Adekvatnost na dan 31. decembra 2014. godine iznosi 14,34%.

Uzimajući u obzir gore navedene činjenice, prezentovani finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Izvještavanje o segmentima

Banka izvještava o poslovnim segmentima na način koji je u skladu sa načinom na koji se izvještava Odboru za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO odboru) koji odlučuje o raspodjeli sredstava i procjenjuje rezultate poslovanja konkretnog segmenta. Sve transakcije između poslovnih segmenata vrše se u skladu sa tržišnim uslovima poslovanja. Prihodi i rashodi direktno povezani sa svakim pojedinačnim segmentom poslovanja koriste se pri određivanju rezultata poslovanja svakog pojedinačnog segmenta.

U skladu sa MSFI 8, izvještajni segmenti Banke su: Sektor poslova sa stanovništvom, Sektor poslova sa privredom i Sektor finansijskog tržišta.

3.2. Preračunavanje stranih valuta

a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Banke se odmjeravaju u valuti primarnog privrednog okruženja unutar kojeg Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izvještaji su prikazani u eurima (EUR), koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja Banke.

b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan poslovne transakcije.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunavaju se u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Nemonetarne stavke odmjerene po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije.

Positivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama priznaju se u bilansu uspjeha.

Kursne razlike koje nastaju iz promjene otplatne vrijednosti monetarnih stavki u stranoj valuti klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, priznaju se u bilansu uspjeha. Kursne razlike na nemonetarnim stavkama kao što su vlasničke hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se, zajedno sa rezervama za procjenu u dobitcima/(gubicima) po osnovu vrednovanja (po fer vrijednosti) koji se prenose u ostali ukupan finansijski rezultat i akumuliraju u okviru ostalih rezerva u kapitalu.

Dobici i gubici nastali po osnovu kupoprodaje deviza za potrebe trgovanja iskazuju se u bilansu uspjeha kao neto dobitci/(gubici) od finansijskih sredstava i obaveza koje se drže radi trgovanja.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

In EUR	2014	2013
USD	0,8224	0,7255
CHF	0,8314	0,8157

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Finansijska sredstva

3.3.1. Klasifikacija

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha; krediti i potraživanja; finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

(a) *Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha*

Ova kategorija ima dvije podkategorije: finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi trgovanja ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili ukoliko postoji dokaz o postojanju obrasca po kojem ono ostvaruje profit u kratkom roku ili pak po odluci rukovodstva.

Derivati se uvijek klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(b) *Kredit i potraživanja*

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Oni nastaju kada Banka odobrava novac ili usluge direktno komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima. Krediti i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i klijenata.

(c) *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona nederivatna finansijska sredstva koja nisu klasifikovana ni u jednu od preostale tri kategorije finansijskih sredstava, odnosno nisu finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea, finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, ili zajmovi. Ulaganja raspoloživa za prodaju su sredstva za koja postoji namjera da se drže neodređeno vrijeme, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za obezbjeđenjem likvidnosti, odnosno u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijene kapitala. Pomenuti finansijski instrumenti obuhvataju ulaganja u kapital i dužničke hartije od vrijednosti.

(d) *Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea*

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea su finansijski instrumenti sa fiksnim ili utvrdivim rokom plaćanja za koje Banka kod nabavljanja nedvosmisleno iskazuje namjeru i sposobnost da će ih posjedovati do njihovog dospijea.

3.3.2. Priznavanje i mjerenje

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrijednosti, a čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrijednosti. Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, iskazuju se u periodu u kome su nastali.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Finansijska sredstva (nastavak)

3.3.2. Priznavanje i mjerenje (nastavak)

Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala na računu Rezerve kapitala, sve dok finansijsko sredstvo ne bude isknjiženo odnosno obezvrijeđeno, kada se kumulativni dobiti ili gubici prethodno iskazani u kapitalu priznaju u bilansu uspjeha.

Kamata na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspjeha, dok se kursne razlike na nemonetarnim hartijama od vrijednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju u kapitalu, kao i promjena njihove fer vrijednosti. Prihod od dividendi od hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju priznaju se u bilansu uspjeha kada se utvrdi pravo Banke na naplatu.

Kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Oni se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, dobijenoj primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Amortizovana vrijednost je izračunata uzimanjem u obzir svih troškova izdavanja i svih diskonta ili premija prilikom poravnanja. Gubici koji proizilaze iz obezvrijeđenja priznati su u bilansu uspjeha.

3.3.3. Prestanak priznavanja

Priznavanje finansijskog sredstva prestaje po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva, odnosno kada Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena tj. kada je dug isplaćen, storniran ili istekao. Priznavanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze isknjižene na osnovu svopa duga u kapital prestaje emitovanjem akcijskog kapitala u vrijednosti ekvivalentnoj tržišnoj vrijednosti akcija Banke na crnogorskoj berzi.

Ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate.

3.3.4. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja, tj. na tekućoj cijeni ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, analizu diskontovanih novčanih tokova, ili opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Ukoliko se primjenjuje analiza diskontovanih novčanih tokova procjena budućih tokova gotovine zasniva se na najboljoj procjeni Rukovodstva, a kao diskontna stopa koristi se tržišna stopa srodnog finansijskog instrumenta sa uporedivim karakteristikama na dan bilansastanja. Ukoliko se primjenjuju modeli formiranja cijena, „inputi“ se zasnivaju na tržišnim vrijednostima sa stanjem na dan izvještavanja.

3.4. “Prebijanje“ finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se “prebijaju” i neto iznos se iskazuje u bilansu uspjeha onda kada postoji zakonski izvršivo pravo da se “prebiju” priznati iznosi i kada postoji namjera da se obaveze izmire na neto osnovi, odnosno da se sredstva realizuju a obaveze izmire istovremeno.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Derivativni finansijski instrumenti i aktivnosti zaštite

Derivativni finansijski instrumenti se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Na dan bilansa stanja derivati se ponovo odmjeravaju po fer vrijednosti i priznaju u bilansu kao sredstvo onda kada je vrednovanje pozitivno, odnosno kao obaveza kada je vrednovanje negativno.

Metod priznavanja rezultujućeg dobitka ili gubitka zavisi od toga da li je derivat označen kao instrument zaštite od rizika i, ukoliko je to slučaj, od prirode stavke koja je zaštićena. Promjene u fer vrijednostima derivativnih instrumenata koji nisu klasifikovani kao instrumenti zaštite priznaju se odmah u bilansu uspjeha u okviru stavke dobiti/gubici od finansijskih instrumenata koje se drže radi trgovanja.

Derivativni finansijski instrumenti se klasifikuju kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja osim onda kada su označeni kao instrumenti zaštite, u kom slučaju se za njihovo priznavanje primjenjuju posebna pravila računovodstva zaštite.

Promjene u fer vrijednosti derivata koji su označeni kao, i ispunjavaju uslov da budu, zaštita od rizika fer vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha zajedno sa svim promjenama u fer vrijednostima zaštićenih stavki. Kod uspješne zaštite od rizika se promjene u fer vrijednosti instrumenata zaštite od rizika i zaštićenih stavki priznaju se u računovodstvu zaštite unutar stavke korekcije fer vrijednosti. Neuspješna zaštita od rizika se u bilansu uspjeha priznaje unutar stavke neto dobiti od finansijskih instrumenta koji se drže za trgovinu.

3.6. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za sve finansijske instrumente koji nose kamatu na obračunskoj osnovi, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamata u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta ili, prema potrebi, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene i primljene između ugovornih strana, koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i sve druge premije ili diskonte.

3.7. Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali po osnovu pružanja, odnosno korišćenja bankarskih usluga priznaju se u bilansu uspjeha u momentu nastanka, tj. u momentu kada je usluga pružena, odnosno dobijena.

Prihodi i rashodi od naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze se razgraničavaju i priznaju kao dio efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija obuhvataju takođe naknade po osnovu izdavanja garancija i akreditiva od strane Banke, domaćih i međunarodnih plaćanja i transakcija u stranim valutama, posredničkih i drugih usluga Banke.

3.8. Neto rezultat trgovanja

Dobici i gubici po osnovu trgovanja uključuju dobitke i gubitke od devizne razmjene, dobitke i gubitke od prilagođavanja fer vrijednosti finansijskih sredstava, usklađenje fer vrijednosti, i dobitke i gubitke od prodaje finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Troškovi operativnog lizinga

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspjeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa. Kada se operativni zakup okonča prije isteka perioda zakupa, sve isplate koje zahtijeva zakupodavac na ime kazne se priznaju kao trošak u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

a) Finansijska sredstva koja se priznaju po amortizovanoj vrijednosti

Banka mjesečno procjenjuje kvalitet finansijskih sredstava, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju finansijskih sredstava, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka. Finansijsko sredstvo je obezvrjeđeno ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon inicijalnog priznavanja sredstva, koji negativno utiču na sposobnost dužnika da izvršava obaveze prema Banci.

Banka razmatra dokaze za obezvrjeđenje i za pojedinačna sredstva i na grupnom nivou.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka je dužna da vrši na pojedinačnoj osnovi. Pojedinačno značajnim potraživanjem, shodno Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, smatra se ukupna bruto izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 50.000.

Smatra se da postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi, ako:

- 1) finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- 2) postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati glavnice i/ili kamate, ili o neispunjavanju drugih ugovornih obaveza;
- 3) banka, zbog finansijskih teškoća dužnika, bitno promijeni uslove otplate u odnosu na prvobitno ugovorene, ili
- 4) postane izvjesno da će nad dužnikom biti pokrenut stečajni postupak, postupak reorganizacije ili drugi slični postupak.

Iznos obezvrjeđenja stavki bilansne aktive utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju. Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun iznosa vjerovatnog gubitka za svaku pojedinačnu vanbilansnu stavku koja je uključena u ovu procjenu. Iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po tim stavkama.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi, Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se obezvrjeđenje, odnosno vjerovatni gubici, ne mogu direktno povezati sa tim potraživanjima, ali se na osnovu iskustva može procijeniti da obezvrjeđenje, odnosno gubici, postoje u okviru kreditnog portfolia.

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- 1) za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvrjeđivanju, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- 2) koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

a) Finansijska sredstva koja se priznaju po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

Pri procjeni na grupnoj osnovi, Banka je dužna da grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruju svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima, i to prema jednom ili više kriterijuma, kao što su: vrste proizvoda, urednost u izmirivanju obaveza, kreditni rejting, geografska područja, privredni sektor, vrste kolaterala i drugo.

Prilikom procjene grupne ispravke vrijednosti Banka koristi statističke modele istorijskih trendova vjerovatnoće za neizvršenjem obaveza, perioda naplate i iznosa gubitka koji se dogodio, usklađenim za procjenu menadžmenta o tome da li trenutni ekonomski i kreditni uslovi nagovještavaju da stvarni gubici teže da budu veći ili manji od predloženih na osnovu istorijskih modela. Stope neizvršenja obaveza, stope gubitaka i očekivani period budućih naplata se redovno porede sa stvarnim ishodima u smislu utvrđivanja da su i dalje prikladni.

Gubici po osnovu obezvrjeđenja imovine koja se vodi po amortizovanom trošku, vrednuju se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova diskontovanih pomoću originalne efektivne kamatne stope koju nosi određeno sredstvo. Gubici se priznaju u bilansu uspjeha i reflektuju se na račun ispravke vrijednosti suprotno od kredita i avansa. Ukoliko naknadni događaj dovede do porasta gubitka po osnovu ispravke vrijednosti, ovaj gubitak se rezerviše kroz bilans uspjeha.

b) Finansijska sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Na datum svakog izvještaja o finansijskom položaju Banka procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je umanjena vrijednost finansijskog sredstva raspoloživo za prodaju. U slučaju hartija od vrijednosti, značajan ili prolongiran pad fer vrijednosti ispod njihove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjenja njihove vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha kasnija povećanja fer vrijednosti nakon njihovog obezvrjeđenja priznaju se u ukupnom ostalom finansijskom rezultatu.

Ukoliko se u narednom periodu fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao raspoloživo za prodaju poveća, i ukoliko se povećanje može objektivno povezati sa događajem nastalim nakon priznavanja gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida u bilansu uspjeha.

Činioci koji se uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja gubitaka od umanjenja vrijednosti dužničkih instrumenata su:

- neizvršenje ili kašnjenje u otplati glavnice ili kamate;
- teškoće u likvidnosti emitenta;
- kršenje ugovornih obaveza ili ugovornih uslova;
- odlazak emitenta pod stečaj;
- pogoršanje ekonomskih i tržišnih uslova; i
- pad kreditnog rejtinga emitenta ispod prihvatljivog nivoa.

Gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha odmjeren je kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva i njegove sadašnje fer vrijednosti. Sadašnja fer vrijednost instrumenta je njegova tržišna vrijednost, odnosno njegov diskontovani budući tok gotovine kada tržišnu vrijednost nije moguće dobiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

c) Restrukturirani krediti

Gdje je moguće, Banka, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti, nastoji restrukturirati kredite umjesto da preuzme kolateral. Restrukturiranje može uključivati produženje roka otplate, smanjenje duga, sporazum o novim uslovima kreditiranja, preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, zamjenu postojećeg kredita novim i slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika. Nakon što su uslovi restrukturirani, kredit se više ne smatra dospjelim. Uprava kontinuirano analizira restrukturirane kredite kako bi se osiguralo da su ispunjeni svi kriterijumi, i da buduća plaćanja budu izvjesna. Kredit je i dalje predmet pojedinačnog ili kolektivnog procjenjivanja i ispravke vrijednosti, koja se računa korišćenjem izvorne efektivne kamatne stope kredita. Restrukturirani kredit kod koga nije došlo do promjene dužnika, Banka ne može klasifikovati u višu klasifikacionu grupu, sve dok se ne ostvari redovna otplata tokom perioda od najmanje tri mjeseca, nakon restrukturiranja kredita.

d) Sredstva vraćena u posjed

U određenim okolnostima sredstva se ponovo vraćaju u posjed nakon aktivacije kolaterala po osnovu neispunjenja ugovorne obaveze otplate duga. Ukoliko nije drugačije navedeno, ova sredstva se iskazuju u okviru stavke "Ostala poslovna sredstva". Sredstva vraćena u posjed se privremeno drže radi prodaje i vrednuju po nižoj od cijene koštanja i neto prodajne vrijednosti. Svi dobici/gubici od njihove prodaje iskazuju se u okviru stavke "Ostali poslovni prihodi".

3.11. Nematerijalna sredstva

Licence

Licence se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se priznaje primjenom proporcionalne metode kako bi se trošak licenci raspodijelio u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 5 godina.

Računarski softver

Troškovi razvoja računarskog softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih prilikom stavljanja softvera u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 10 godina.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja počinje onog trenutka kada nematerijalno ulaganje postane raspoloživo za upotrebu.

3.12. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost sredstva. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza, vrši se procjena nadoknadivog iznosa. Nadoknadiv iznos je veći od neto prodajne cijene ili vrijednosti u upotrebi. Ukoliko je nadoknadiv iznos veći od knjigovodstvene vrijednosti, sredstvo ne bi trebalo da bude obezvrijeđeno.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi održavanja terete ostale rashode poslovanja perioda u kome su nastali.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Amortizacija sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti u toku njihovog procijenjenog vijeka trajanja. U tabeli koja slijedi dat je aproksimativan prikaz korišćenih godišnjih stopa amortizacije:

	%
Građevinski objekti	3
Računari i računarska oprema	20
Namještaj i oprema	10
Vozila	20
Ulaganje u tuđe objekte	20

Period amortizacije osnovnih sredstava počinje onda kada su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

3.13. Stalna sredstva namijenjena prodaji

Stalna sredstva su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje ako se njihova knjigovodstvena vrijednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja. Ovaj uslov je ispunjen samo ako je prodaja vrlo vjerovatna i ako je sredstvo na raspolaganju za prodaju u trenutnom stanju. Prodaja mora biti završena u roku od jedne godine od datuma klasifikacije, izuzetno u dužem periodu, ukoliko je proces prodaje već otpočeo.

Stalna sredstva namijenjena prodaji se odmjeravaju po nižoj od knjigovodstvene vrijednosti prije razvrstavanja ili fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni i bankomatima, visoko likvidna finansijska sredstva s dospijećem manjim od tri mjeseca i novčana sredstva bez posebne namjene na računima kod Centralne banke Crne Gore, kao i sredstva kod domaćih i inostranih banaka.

3.15. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju onda kada:

- Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao rezultat prethodnih događaja;
- je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; i
- se iznos obaveze može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida preko bilansa uspjeha.

3.16. Ugovori o garanciji

Finansijske garancije se na datum izdavanja priznaju po fer vrijednosti koja je jednaka iznosu primljene naknade. Primljena naknada se prenosi u bilans uspjeha u toku perioda trajanja ugovora primjenom proporcionalne metode. Obaveza banke po osnovu finansijskih garancija naknadno se odmjerava po vrijednosti većoj od:

- inicijalnog odmjeravanja, korigovanog za amortizaciju obračunatu sa ciljem da se prizna prihod od naknade ostvaren u toku važenja garancije; odnosno
- najbolje procjene izdatka koji je potreban za izmirenje obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.17. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između ostvarenog priliva umanjeno za transakcione troškove i iznosa otplata priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.18. Izdate dužničke hartije od vrijednosti

Izdate dužničke hartije od vrijednosti se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno pripisuju njihovom izdavanju.

Izdate dužničke hartije od vrijednosti se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate, diskonti i premije se priznaju u bilansu uspjeha kao rashodi kamata razgraničeni u toku perioda dospjeća.

3.19. Primanja zaposlenih

a) Obaveze za penzije

Kratkoročna primanja zaposlenih obuhvataju zarade i sve doprinose. Kratkoročna primanja zaposlenih se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastala.

Banka i njeni zaposleni su u obavezi da vrše plaćanja Penzionom fondu Crne Gore u skladu sa definisanim planom doprinosa. Banka nema zakonsku niti izvedenu obavezu da dalje isplaćuje doprinose koji predstavljaju obavezu Fonda. Porezi i doprinosi koji se odnose na planove doprinosa se priznaju kao rashodi perioda na koji se odnose.

b) Otpremnine pri odlasku u penziju

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke, ista je dužna isplatiti naknade zaposlenima prilikom penzionisanja u iznosu do šest prosječnih mjesečnih zarada u Banci. Pravo na te naknade je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Ukupni rashodi dugoročnih rezervisanja koji se odnose na buduće odlive po osnovu penzionisanja zaposlenih procjenjuju se na osnovu aktuarskog obračuna. Za potrebe procjene Banka angažuje ovlašćenog aktuara koji vrši obračun budućih obaveza, diskontovanjem procijenjenih budućih odliva, korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Obaveze se odmjeravaju u visini sadašnje vrijednosti budućih izdataka, uzimajući u obzir rast budućih plata i drugih uslova, koji se raspodjeljuju na ugodnosti zaposlenih na osnovu prošlog i budućeg radnog vijeka. Naknade zaposlenima su uključeni u bilans uspjeha u poziciju administrativni troškovi, kao troškovi rada, dok su kamate za obaveze po osnovu otpremnina pri odlasku u penziju, priznate kao rashodi kamata i slični rashodi. Te kamate predstavljaju promjenu sadašnje vrijednosti obaveze, koja nastaje usljed približavanja periodu dospjeća za plaćanje.

Aktuarski dobiti ili gubici po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki i iskustvenih prilagođavanja (razlika između stvarnih i projektovanih isplata iz aktuarskih procjena) se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu, kao aktuarski dobiti/gubici po osnovu rezervisanja za otpremnine i ne reklasifikuju se u bilans uspjeha.

c) Otpremnine i jubilarne nagrade

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa, poslije datuma redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka isplaćuje jubilarne nagrade za stalnost u periodu od 10, 20 i 30 godina.

Najznačajnije pretpostavke korišćene pri aktuarskom obračunu su: odgovarajući diskontni faktor, broj zaposlenih koji imaju pravo na isplatu otpremnina, rast plata u skladu sa rastom inflacije, unapređenja i rast plata u skladu sa minulim radom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.20. Oporezivanje

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list CG", br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 40/11, 14/12 i 61/13) primjenom propisane stope na iznos oporezive dobiti iskazane u poreskoj prijavi.

Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usaglašavanjem dobiti objelodanjene u bilansu uspjeha za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima. Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom proporcionalne stope od 9% na iznos oporezive dobiti (2013: 9%).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porezi se obračunavaju na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih vrijednosti iskazanih u finansijskim izvještajima Banke.

Odloženi porezi se obračunavaju primjenom metode obaveza izvještaja o finansijskom položaju, za sve privremene razlike proizašle iz poreske osnovice sredstava i obaveze i njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane za potrebe finansijskog izvještavanja.

Odložena poreska sredstva se priznaju ukoliko postoji vjerovatnoća da će budući oporezovani dobitak biti raspoloživ u odnosu na koji se odbitna privremena razlika može iskoristiti.

Odloženi porezi koji se odnose na ponovno odmjeravanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i istovremeno evidentiraju u bilansu uspjeha sa razgraničenim dobitcima ili gubicima.

Odloženi porezi se obračunavaju po stopi od 9%.

3.21. Akcijski kapital

Uplaćeni akcijski kapital Banke predstavlja iznos novčanih sredstava uplaćenih od strane akcionara. Akcijski kapital Banke čine obične akcije i evidentiraju se kao posebna stavka u bilansu stanja.

Dividende od akcija se evidentiraju u okviru kapitala u periodu u kome je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.22. Poslovanje u tuđe ime i za tuđi račun

Banka vrši usluge čuvanja i upravljanja značajnim iznosom sredstava u ime i za račun pravnih i fizičkih lica uz zaračunavanje određene naknade za pomenute usluge. Pomenuta sredstva nisu uključena u bilansu stanja Banke. Pojediniosti o poslovanju u tuđe ime i za tuđi račun su prikazane u Napomeni 36.

3.23. Korišćenje procjena

Rukovodstvo vrši procjene i pretpostavke koje utiču na prikazane iznose sredstava i obaveza tokom narednih fiskalnih godina. Procjene i prosuđivanja kontinuirano se ocjenjuju i bazirane su na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima uključujući očekivanja o budućim događajima koja se smatraju razumnim pod određenim uslovima.

Najznačajnija korišćenja procjena i prosuđivanja su sljedeća:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.23. Korišćenje procjena (nastavak)

Umanjenje vrijednosti kredita

Banka vrši pregled svog kreditnog portfolia mjesečno, kako bi procijenila ispravku vrijednosti. Prilikom određivanja da li je potrebno proknjižiti gubitak po osnovu ispravke vrijednosti u bilansu uspjeha, Banka vrši procjenu da li postoji bilo koji indikator postojanja mjerljivog smanjenja u procijenjenim budućim novčanim tokovima koji proizilaze iz kreditnog portfolia, prije nego što smanjenje može biti identifikovano kod pojedinačnog kredita u portfoliu. Ovaj dokaz može uključiti bilo koje indikatore postojanja neželjene promjene u platežnom statusu zajmoprimca, kao i lokalne ekonomske uslove koji su u korelaciji sa neizvršenjem obaveza.

Rukovodstvo koristi procjene bazirane na istorijskim gubicima za sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima obezvrjeđenja koji su slični onima u portfoliu prilikom planiranja svojih budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste u procjeni iznosa i tajminga budućih novčanih tokova, pregledaju se redovno, kako bi se uklonile sve razlike između procijenjenih gubitaka i stvarnih iskustava.

Budući tokovi gotovine od finansijskih sredstava procjenjuju se na odnosu prethodnih iskustava i gubitaka od sredstava izloženih kreditnom riziku, sličnih sredstvima banke. Pojedinačne procjene vrše se na osnovu projekcija budućih tokova gotovine uzimajući u obzir sve relevantne informacije koje se odnose na finansijsko stanje dužnika i njegovu platežnu sposobnost. Krediti koji nose manji rizik i krediti stanovništvu provjeravaju se kolektivno.

Metod i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa i dinamike priliva/odliva budućih tokova gotovine provjeravaju se redovno u cilju smanjenja svake eventualne razlike između procijenjenog i stvarnog gubitka.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtijeva korišćenje različitih tehnika vrednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Dugoročne naknade zaposlenima

Trošak dugoročnih beneficija zaposlenih određen je na osnovu aktuarskog obračuna. Aktuarski obračun uključuje stvaranje pretpostavki o diskontnim stopama, budućem rastu zarada i promjenama u broju zaposlenih. S obzirom na dugoročnu prirodu ovih planova, procjene su predmet značajne neizvjesnosti.

Korisni vijek trajanja nematerijalne imovine, zgrada postrojenja i opreme

Banka vrši pregled vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja, zgrada, postrojenja i opreme u svakom periodu godišnjeg izvještavanja.

Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

U svom poslovanju Banka je izložena sljedećim rizicima:

- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizici
- Operativni rizici i
- Rizik zemlje

Okvir upravljanja rizikom

Odbor direktora ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Odbore za poslove kreditiranja i Odbor za reviziju.

Politike upravljanja rizikom Banke su uspostavljene u cilju identifikacije i analize rizika sa kojima se suočava Banka, definisanja odgovarajućih limita u pogledu rizika, kao i nadzora rizika i pridržavanja limita. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude.

Odbor za reviziju je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa politikama i procedurama upravljanja rizikom, kao i za analizu adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom sa aspekta rizika sa kojima je Banka suočena. Odboru za reviziju pomoć pruža Odjeljenje interne revizije. Interna revizija sprovodi redovne i vanredne provjere procedura i kontrola upravljanja rizikom, a rezultate izvršenih provjera saopštava Odboru za reviziju.

Upravljanje finansijskim rizikom se bazira na organizacionoj samostalnosti, kvalitetnim procedurama i adekvatnom sistemu internih kontrola, a ima za cilj minimizaciju rizika u smislu postizanja projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima u Banci je prije svega regulisan Zakonom o bankama i podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore. Pored toga, proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu cilj upravljanja, metodologiju i način praćenja pojedinih vrsta rizika. Navedene interne akte usvaja Odbor direktora banke.

Banka kontinuirano sprovodi analize kredita velikih klijenata kao i predviđanja mogućih stresnih situacija. Osim pomenutog, Banka je uspostavila sektor za nenaplative kredite u cilju postizanja bolje naplativosti i upravljanja nenaplativim kreditima.

Kod upravljanja tržišnim rizikom, stepen izloženosti Banke ovoj vrsti rizika je nizak. Na polju strukturne likvidnosti Banka je u skladu sa strategijom investiranja u dužničke hartije od vrijednosti otpočela sa stvaranjem sekundarnih rezervi likvidnosti investirajući u državne obveznice zemalja sa visokim rejtingom i u državne zapise Crne Gore.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik finansijskog gubitka u slučaju da klijent ili druga strana nisu u mogućnosti da ispune svoje ugovorne obaveze prema Banci i u najvećoj mjeri proističe iz kredita i plasmana komitentima i drugim bankama i ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti. Za potrebe izvještavanja o upravljanju rizicima, Banka uzima u obzir i vrši konsolidaciju svih elemenata izloženosti kreditnom riziku (kao što su rizik neispunjenja obaveza pojedinačnog dužnika, rizik zemlje i rizik djelatnosti).

Kreditni portfelj Banke sastoji se od kredita, hartija od vrijednosti, kamata, naknada, depozita kod banaka i avansa, kao i izdatih garancija, otvorenih akreditiva, preuzetih i potencijalnih obaveza, itd., a u odnosu na preduzeća, banke, države, samostalne preduzetnike, građane i ostale komitente.

Prije odobravanja svakog pojedinačnog plasmana vrši se njegova klasifikacija i određuje gornji limit zaduženja. Prilikom klasifikacije Banka primjenjuje internu metodologiju koja podrazumijeva analizu sposobnosti dužnika da uredno izmiruju sve obaveze prema Banci i drugim povjericima. Pri tom je potrebno uzeti u obzir kako menadžerske tako i finansijske sposobnosti dužnika, kao i informacije o kvalitetu i kvantitetu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pored navedenog, prilikom klasifikacije se uzima u obzir i dosadašnji odnos klijenta sa Bankom i mogućnost obezbjeđivanja instrumenata zaštite od rizika novčanih tokova koji su dovoljni za izmirenje obaveza, kao i drugi relevantni faktori kao što su informacije o opštem ekonomskom ciklusu, stanje i izgledi bankarskog sektora i položaj dužnika unutar sektora, usaglašenost namjene kredita sa djelatnošću dužnika.

Utvrđivanje iznosa obezvrjeđenja za bilansne stavke, vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke i rezervacija za potencijalne gubitke se sprovodi u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama (Sl. list CG 22/12, 55/12 i 57/13). Banka vrednuje stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i iskazuje ih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U smislu utvrđivanja iznosa obezvrjeđenja za bilansne stavke i vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke određuju se pojedinačno značajna potraživanja. Pojedinačno značajnim potraživanjem se smatra ukupna bruto izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 50.000. Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka je dužna da vrši na pojedinačnoj osnovi.

Procjena obezvrjeđenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza o obezvrjeđenju, procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa toga obezvrjeđenja. Iznos obezvrjeđenja stavke bilansne aktive utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju. Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu. Iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po tim stavkama.

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- a) za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- b) koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Pri procjeni na grupnoj osnovi, Banka grupiše potraživanja na osnovu kreditnog rejtinga i činjenice da li se radi o bilansnoj, odnosno vanbilansnoj izloženosti.

a) Derivati

Banka održava striktno kontrolne limite na neto otvorene pozicije u finansijskim derivatima, odnosno razlike između ugovora o kupovini i ugovora o prodaji kako prema iznosu tako i prema ročnosti. Banka sklapa uglavnom ugovore o valutnim i kamatnim derivatima u svrhu zaštite pozicija Bankarske knjige. Iznos koji je izložen kreditnom riziku limitiran je na nadoknadivu kreditnu vrijednost instrumenata koja je definisana važećom regulativom. Izloženost kreditnom riziku se prati i njome se upravlja u okviru ukupnih limita zaduženja prema klijentima, zajedno sa potencijalnom izloženošću koja je uzrokovana tržišnim kretanjima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)****4.1. Kreditni rizik (nastavak)****b) Preuzete obaveze iz kreditnih sredstava**

Preuzete obaveze su instrumenti koji obezbjeđuju sredstva klijentima onda kada su im potrebna. Garancije i akreditivi, koji predstavljaju neopozivu pisanu obavezu Banke da će u ime svog klijenta platiti trećoj strani dogovoreni iznos u slučaju da njen klijent ne ispuni svoju obavezu plaćanja, nose isti rizik kao krediti. Kod kreditnog rizika u pogledu preuzetih obaveza po odobrenim a neiskorišćenim kreditima Banka je izložena potencijalnom gubitku u iznosu odobrenog a neiskorišćenog kredita. Međutim, vjerovatni iznos gubitka po osnovu kreditnog rizika je manji od ukupnog neiskorišćenog kredita, zbog toga što je većina preuzetih obaveza po odobrenim kreditima uslovljena ispunjavanjem određenih standarda od strane klijenata. Banka vrši nadzor ročnosti kreditnih obligacija s obzirom na to da duži period važenja istovremeno nosi i veći kreditni rizik.

c) Interni bonitetni sistem

Interni bonitetni sistem Banke definiše pet klasa izloženosti, A,B,C,D i E. Učešće svake klase u ukupnom portfoliju prikazano je u prilogu:

	2014		2013	
	Kreditni i plasmani %	Ispravka vrijednosti %	Kreditni i plasmani %	Ispravka vrijednosti %
A	39,52%	2,60%	38,50%	1,19%
B	15,58%	2,70%	17,30%	1,69%
C	9,02%	4,39%	7,45%	6,62%
D+E	35,88%	90,31%	36,75%	90,50%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Kreditni rejting odražava kreditnu sposobnost klijenta čija izloženost proističe iz finansijskog instrumenta.

Kreditni rejting kategorije "A" dodjeljuje se klijentima sa dobrom kreditnom sposobnošću kod kojih se ne očekuju problemi u otplati obaveza. Kreditni rejting kategorije "B" ukazuje na nešto slabiju finansijsku poziciju klijenta koja je privremenog karaktera i ne ukazuje na probleme u otplati obaveza. Kreditni rejting kategorije "C" ukazuje na nedovoljan nivo kapitala i visok stepen zaduženosti klijenta odnosno na to da klijent nema dovoljan priliv tokova gotovine da izmiri svoje obaveze tako da kasni sa otplatom. Kategorije "D" i "E" odnose se na klijente sa evidentnim finansijskim poteškoćama odnosno klijente koji su u postupku prinudnog poravnjanja, stečaja ili likvidacije. Očekuje se da ovi klijenti neće moći da izmire većinu ili bilo koju obavezu na osnovu tokova gotovine iz aktivnosti poslovanja. Klijenti sa kreditnim rejtingom "C" ili slabijim dužni su da obezbijede dodatna sredstva obezbjeđenja kako bi pokrili svoju izloženost u visini zamjene.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

d) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

	Bruto maksimalna izloženost	Ispravka vrijednosti	31.12.2014. Neto maksimalna izloženost
Kreditni i potraživanja od banaka	48.551	-	48.551
Kreditni i potraživanja od klijenata			
Kreditni državi	7.056	(136)	6.920
Kreditni finansijskim institucijama	1.272	(10)	1.262
Kreditni fizičkim licima	161.008	(8.841)	152.167
Kreditna linija	507	(111)	396
Kreditne kartice	5.962	(1.312)	4.650
Stambeni kredit	73.872	(3.040)	70.832
Potrošački krediti	80.667	(4.378)	76.289
Ostali kreditni fizičkim licima	-	-	-
Kreditni pravnim licima	167.535	(48.667)	118.868
Kartice	627	(180)	447
Kreditni malim i srednjim preduzećima	139.272	(42.230)	97.042
Kreditni velikim preduzećima	27.636	(6.257)	21.379
Ukupno kreditni i potraživanja od klijenata	336.871	(57.654)	279.217
Dužničke hartije od vrijednosti	81.243	-	81.243
Ostala finansijska potraživanja	1.886	(804)	1.082
Potencijalne obaveze	46.787	(847)	45.940
Akreditivi	1.105	(2)	1.103
Garancije	32.378	(720)	31.658
Ostale preuzete i potencijalne obaveze	13.304	(125)	13.179
UKUPNO	515.338	(59.305)	456.033

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

d) Maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	Bruto maksimalna izloženost	Ispravka vrijednosti	31.12.2013. Neto maksimalna izloženost
Kreditni i potraživanja od banaka	44.009	-	44.009
Kreditni i potraživanja od klijenata			
Kreditni državi	6.721	(67)	6.654
Kreditni finansijskim institucijama	1.115	(6)	1.109
Kreditni fizičkim licima	163.157	(9.632)	153.525
Kreditna linija	643	(167)	476
Kreditne kartice	7.867	(1.703)	6.164
Stambeni kreditni	79.074	(3.425)	75.649
Potrošački kreditni	75.120	(4.249)	70.871
Ostali kreditni fizičkim licima	453	(88)	365
Kreditni pravnim licima	188.866	(56.924)	131.942
Kartice	691	(147)	544
Kreditni malim i srednjim preduzećima	181.865	(53.498)	128.367
Kreditni velikim preduzećima	6.310	(3.279)	3.031
Ukupno kreditni i potraživanja od klijenata	359.859	(66.629)	293.230
Dužničke hartije od vrijednosti	61.372	-	61.372
Ostala finansijska potraživanja	2.265	(816)	1.449
Potencijalne obaveze	51.908	(2.623)	49.285
Akreditivi	3.017	-	3.017
Garancije	41.013	(2.623)	38.390
Ostale preuzete i potencijalne obaveze	7.878	-	7.878
UKUPNO	519.413	(70.068)	449.345

Maksimalna izloženost kreditnom riziku predstavlja najgori mogući scenario kada je riječ o izloženosti kreditnom riziku, odnosno najveći mogući gubitak bez uzimanja u obzir primljenih sredstava obezbjeđenja. Kada je riječ o stavkama u bilansu uspjeha, gore navedeni iznosi izloženosti baziraju se na neto knjigovodstvenim vrijednostima prikazanim u bilansu stanja i nominalnim iznosima potraživanja po osnovu vanbilansnih stavki.

Reprogramirani kreditni

Reprogramirani kreditni su iznosili EUR 106.270 hiljada na 31. decembar.2014. godine (na dan 31. decembar.2013. godine reprogramirani kreditni su iznosili EUR 114.781 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

e) Krediti i druga finansijska sredstva, koji nisu u kašnjenju i na koje nisu oblikovane ispravke vrijednosti i neto grupno ocijenjeni krediti i druga finansijska sredstva za A i B komitente koji nisu u kašnjenju.

	A	B	C	D+E	31.12.2014. Ukupno
Kreditni rizik	42.930	5.621	-	-	48.551
Kreditni rizik od banaka	42.930	5.621	-	-	48.551
Kreditni rizik od klijenata					
Kreditni rizik državi	1.372	1.138	-	-	2.510
Kreditni rizik finansijskim institucijama	1.262	-	-	-	1.262
Kreditni rizik fizičkim licima	110.681	6.578	9	171	117.439
Kreditna linija	358	12	-	-	370
Kreditne kartice	4.051	157	-	-	4.208
Stambeni krediti	48.786	5.411	-	-	54.197
Potrošački krediti	57.486	998	9	171	58.664
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	-	-
Kreditni rizik pravnim licima	11.430	31.686	-	3.083	46.199
Kartice	151	145	-	-	296
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	6.427	24.613	-	261	31.301
Kreditni rizik velikim preduzećima	4.852	6.928	-	2.822	14.602
Ukupno kreditni rizik od klijenata	124.745	39.402	9	3.254	167.410
Ostala finansijska potraživanja	392	-	35	-	427
Ukupno	168.067	45.023	44	3.254	216.388
	A	B	C	D + E	31.12.2013. Ukupno
Kreditni rizik	43.973	36	-	-	44.009
Kreditni rizik od banaka	43.973	36	-	-	44.009
Kreditni rizik od klijenata					
Kreditni rizik državi	-	3.311	-	-	3.311
Kreditni rizik finansijskim institucijama	1.109	-	-	-	1.109
Kreditni rizik fizičkim licima	107.417	6.710	-	-	114.127
Kreditna linija	362	1	-	-	363
Kreditne kartice	5.133	167	-	-	5.300
Stambeni krediti	55.377	2.508	-	-	57.885
Potrošački krediti	46.356	4.034	-	-	50.390
Ostali krediti fizičkim licima	189	-	-	-	189
Kreditni rizik pravnim licima	16.003	29.708	-	-	45.711
Kartice	40	347	-	-	387
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	15.963	29.358	-	-	45.321
Kreditni rizik velikim preduzećima	-	3	-	-	3
Ukupno kreditni rizik od klijenata	124.529	39.729	-	-	164.258
Ostala finansijska potraživanja	1.208	16	2	31	1.257
Ukupno	169.710	39.781	2	31	209.524

U tabelama su takođe obuhvaćeni i C, D i E klijenti koji nemaju kašnjenja u servisiranju obaveze i obezbijeđeni su prvoklasnim kolateralima minimalno u visini izloženosti kredita, a njihov bonitet je opredijeljen finansijskim položajem klijenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

f) Krediti i druga finansijska sredstva, koji su u kašnjenju i na koje nisu oblikovane ispravke vrijednosti, i neto grupno ocijenjeni krediti i druga finansijska sredstva za A i B komitente koji su u kašnjenju.

				31.12.2014.
	Do 30 dana	Do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Kreditni i potraživanja od klijenata				
Kreditni državi	-	-	-	-
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-
Kreditni fizičkim licima	9.248	2.448	-	11.696
Kreditna linija	6	11	-	17
Kreditne kartice	-	57	-	57
Stambeni kreditni	2.243	1.866	-	4.109
Potrošački kreditni	6.999	514	-	7.513
Ostali kreditni fizičkim licima	-	-	-	-
Kreditni pravnim licima	5.380	1.029	-	6.409
Kartice	-	12	-	12
Kreditni malim i srednjim preduzećima	4.979	1.017	-	5.996
Kreditni velikim preduzećima	401	-	-	401
Ukupno kreditni i potraživanja od klijenata	14.628	3.477	-	18.105
Ostala finansijska potraživanja	5	-	42	47
Ukupno	14.633	3.477	42	18.152

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)****4.1. Kreditni rizik (nastavak)**

	Do 30 dana	Do 90 dana	Preko 90 dana	31.12.2013. Ukupno
Kreditni i potraživanja od klijenata				
Kreditni državi	2.213	-	-	2.213
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-
Kreditni fizičkim licima	16.162	2.865	168	19.195
Kreditna linija	16	14	73	103
Kreditne kartice	231	70	94	395
Stambeni kreditni	7.124	980	-	8.104
Potrošački kreditni	8.707	1.786	1	10.494
Ostali kreditni fizičkim licima	84	15	-	99
Kreditni pravnim licima	12.222	2.043	7	14.272
Kartice	29	-	-	29
Kreditni malim i srednjim preduzećima	11.579	2.043	7	13.629
Kreditni velikim preduzećima	614	-	-	614
Ukupno kreditni i potraživanja od klijenata	30.597	4.908	175	35.680
Ostala finansijska potraživanja	-	-	-	-
Ukupno	30.597	4.908	175	35.680

U tabelama su obuhvaćeni i oni kreditni koji imaju određena kašnjenja, ali su obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

g) Obezvrijeđeni finansijski instrumenti

Sljedeća tabela prikazuje finansijska sredstva koja su pojedinačno obezvrijeđena kao i finansijska sredstva koja su grupno obezvrijeđena i svrstana u kategorije loših plasmana odnosno C, D i E.

	Pojedinačno obezvrijeđeni krediti i plasmani			Grupno obezvrijeđeni krediti i plasmani		
	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka						
Kreditni i potraživanja od klijenata						
Kreditni državni	822	(19)	803	3.680	(73)	3.607
Kreditni finansijskim institucijama	-	-	-	-	-	-
Kreditni fizičkim licima	15.644	(2.440)	13.204	14.388	(4.560)	9.828
Kreditna linija	2	(2)	-	113	(104)	9
Kreditne kartice	162	(136)	26	1.318	(959)	359
Stambeni krediti	8.142	(1.822)	6.320	6.936	(730)	6.206
Potrošački krediti	7.338	(480)	6.858	6.021	(2.767)	3.254
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	-	-	-
Kreditni pravnim licima	92.475	(46.454)	46.021	22.416	(2.177)	20.239
Kartice	94	(86)	8	222	(91)	131
Kreditni malim i srednjim preduzećima	82.353	(40.967)	41.386	19.772	(1.413)	18.359
Kreditni velikim preduzećima	10.028	(5.401)	4.627	2.422	(673)	1.749
Ukupno kreditni i potraživanja od klijenata	108.941	(48.913)	60.028	40.484	(6.810)	33.674
Ostala finansijska potraživanja	1.113	(661)	452	260	(104)	156
Ukupno	110.054	(49.574)	60.480	40.744	(6.914)	33.830

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

g) Obezvrijeđeni finansijski instrumenti (nastavak)

				31.12.2013.		
	Pojedinačno obezvrijeđeni krediti i plasmani			Grupno obezvrijeđeni krediti i plasmani		
	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Kreditni rizik od banaka	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik od klijenata						
Kreditni rizik državi	1.142	(12)	1.130	-	-	-
Kreditni rizik finansijskim institucijama	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik fizičkim licima	7.119	(731)	6.388	21.597	(7.782)	13.815
Kreditna linija	12	(11)	1	163	(154)	9
Kreditne kartice	4	-	4	2.110	(1.644)	466
Stambeni krediti	2.027	(518)	1.509	10.390	(2.239)	8.151
Potrošački krediti	5.076	(202)	4.874	8.772	(3.659)	5.113
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	162	(86)	76
Kreditni rizik pravnim licima	106.895	(51.860)	55.035	20.822	(3.898)	16.924
Kartice	55	(42)	13	201	(86)	115
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	101.163	(48.544)	52.619	20.610	(3.812)	16.798
Kreditni rizik velikim preduzećima	5.677	(3.274)	2.403	11	-	11
Ukupno kreditni rizik od klijenata	115.156	(52.603)	62.553	42.419	(11.680)	30.739
Ostala finansijska potraživanja	803	(689)	114	190	(112)	78
Ukupno	115.959	(53.292)	62.667	42.609	(11.792)	30.817

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Politika otpisa

U skladu sa svojom računovodstvenom politikom Banka vrši prenos na internu evidenciju, ukoliko u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja, mjerena po amortizacionoj vrijednosti, neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijeđeno potraživanje:
 - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
 - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine; i

- 2) za obezbijeđeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako Banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane

	Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik		31.12.2014.	
	Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik	
	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Ukupna knjigovodstvena vrijednost kredita i ostalih finansijskih sredstava	Ukupna fer vrijednost kolaterala
Kreditni rizik od banaka	-	-	-	-	48.551	-	48.551	-
Kreditni rizik od klijenata								
Kreditni rizik državi	6.920	35.741	-	-	-	-	6.920	35.741
Kreditni rizik finansijskim institucijama	-	-	-	-	1.262	-	1.262	-
Kreditni rizik fizičkim licima	144.584	624.146	2.452	575	5.131	-	152.167	624.721
Kreditna linija	-	-	-	-	396	-	396	-
Kreditne kartice	-	-	-	-	4.650	-	4.650	-
Stambeni krediti	70.736	341.416	24	13	72	-	70.832	341.429
Potrošački krediti	73.848	282.730	2.428	562	13	-	76.289	283.292
Ostali krediti fizičkim licima	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni rizik pravnim licima	112.755	838.417	3.564	2.953	2.549	-	118.868	841.370
Kartice	-	-	-	-	447	-	447	-
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	93.218	710.352	1.722	1.308	2.102	-	97.042	711.660
Kreditni rizik velikim preduzećima	19.537	119.651	1.842	1.645	-	-	21.379	121.296
Ostala finansijska potraživanja	1.082	8.414	-	-	-	-	1.082	8.414
Ukupno	265.341	1.498.304	6.016	3.528	57.493	-	328.850	1.501.832

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane (nastavak)

	Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik		31.12.2013.	
	Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik		Kreditni rizik	
	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Neto knjigovodstvena vrijednost kredita i ostale finansijske aktive	Fer vrijednost kolaterala	Ukupna knjigovodstvena vrijednost kredita i ostalih finansijskih sredstava	Ukupna fer vrijednost kolaterala
Kreditni rizik od banaka	-	-	-	-	44.009	-	44.009	-
Kreditni rizik od klijenata								
Kreditni rizik državi	6.654	26.722	-	-	-	-	6.654	26.722
Kreditni rizik finansijskim institucijama	-	-	-	-	1.109	-	1.109	-
Kreditni rizik fizičkim licima	145.997	626.727	2.092	194	5.436	194	153.525	626.921
Kreditna linija	-	-	-	-	476	-	476	-
Kreditne kartice	59	-	1.402	-	4.703	-	6.164	-
Stambeni krediti	75.606	347.718	33	13	10	13	75.649	347.731
Potrošački krediti	69.970	277.328	654	181	247	181	70.871	277.509
Ostali krediti fizičkim licima	362	1.681	3	-	-	-	365	1.681
Kreditni rizik pravnim licima	128.794	756.542	1.188	1.753	1.960	1.753	131.942	758.295
Kartice	-	-	-	-	544	-	544	-
Kreditni rizik malim i srednjim preduzećima	125.997	742.051	979	1.267	1.391	1.267	128.367	743.318
Kreditni rizik velikim preduzećima	2.797	14.491	209	486	25	486	3.031	14.977
Ostala finansijska potraživanja	5	3.037	-	-	1.444	-	1.449	3.037
Ukupno	281.450	1.413.028	3.280	1.947	53.958	1.947	338.688	1.414.975

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

h) Finansijski efekat kolaterala za kredite i plasmane (nastavak)

Banka uzima različita sredstva obezbjeđenja kredita da bi umanjila kreditni rizik. Odluka o vrsti i vrijednosti kolaterala zavisi od analize komitenta i potencijalnog plasmana. Kada su u pitanju određene vrste kredita komitentima, Banka nastoji da potraživanja obezbijedi kolateralima čija je fer vrijednost veća od potraživanja. Na taj način Banka smanjuje rizik od potencijalne nemogućnosti klijenta da na vrijeme izvrši obaveze plaćanja. Objelodanjenu fer vrijednost kolaterala utvrđuje interni ovlašćeni procjenitelj. Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može realizovati od strane zakonskih vlasnika sredstava. Obezvrjeđivanje finansijskih instrumenata koji se vode po amortizacionoj vrijednosti je determinisano fer vrijednošću kolaterala.

Finansijski instrumenti kojima je prekoračen rok dospijeca ali nisu obezvrjeđeni jesu oni finansijski instrumenti kod kojih je prekoračen rok ugovornih dospelja glavnice i kamate, ali Banka smatra da njihovo umanjeње vrijednosti nije adekvatno na osnovu količine raspoloživih instrumenata obezbjeđenja ili trenutka naplate iznosa koji se duguju Banci.

Rukovodstvo smatra da, iako su krediti pokriveni kolateralom, može doći do obezvrjeđenja kredita ukoliko se određeni dio kolaterala ne može prodati usljed administrativnih i drugih ograničenja, što može dovesti do produženja vremenskog perioda potrebnog za prodaju kolaterala.

U svakom slučaju, rukovodstvo Banke nastoji da kontinuirano prati nenaplaćena dugovanja i to svim raspoloživim sredstvima.

i) Analiza finansijskih instrumenata po geografskim sektorima

	31.12.2014.					
	Slovenija	EU	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Ostalo	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	22.233	18.252	23	1	8.042	48.551
Kreditni državni	-	-	-	6.920	-	6.920
Kreditni finansijskim organizacijama	-	1.262	-	-	-	1.262
Kreditni fizičkim licima	124	649	-	149.461	1.933	152.167
Kreditni pravnim licima	-	-	-	118.868	-	118.868
Dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	30.779	28.980	-	21.484	-	81.243
Ostala finansijska potraživanja	-	-	-	1.082	-	1.082
Ostale preuzete obaveze	103	-	-	44.613	1.224	45.940
Ukupno	53.239	49.143	23	342.429	11.199	456.033

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

i) Analiza finansijskih instrumenata po geografskim sektorima (nastavak)

	31.12.2013.					
	Slovenija	EU	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Ostalo	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	35.476	8.338	28	1	166	44.009
Kreditni državi	-	-	-	6.654	-	6.654
Kreditni finansijskim organizacijama	-	1.109	-	-	-	1.109
Kreditni fizičkim licima	136	387	178	152.185	639	153.525
Kreditni pravnim licima	-	-	-	131.942	-	131.942
Dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	7.606	36.862	-	16.904	-	61.372
Ostala finansijska potraživanja	-	-	-	1.449	-	1.449
Ostale preuzete obaveze	-	-	-	48.274	1.011	49.285
Ukupno	43.218	46.696	206	357.409	1.816	449.345

j) Analiza kreditnog rizika po privrednim sektorima

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim sektorima. Analiza koncentracije kreditnog rizika na dan 31. decembra prikazana je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Neto krediti	%	Neto krediti	%
Banke	48.551	14,82%	44.009	13,05%
Finansije	1.262	0,39%	1.109	0,33%
Javna uprava	6.920	2,12%	6.654	1,97%
Stanovništvo	152.167	46,43%	153.525	45,53%
Građevinski sektor	14.002	4,28%	18.901	5,60%
Industrijski sektor	12.580	3,84%	17.336	5,14%
Poljoprivreda	1.030	0,32%	868	0,26%
Rudarstvo	5.454	1,67%	5.620	1,67%
Usluge	9.037	2,65%	15.978	4,74%
Ugostiteljstvo	6.452	1,97%	1.599	0,47%
Saobraćaj i komunikacije	6.183	1,89%	4.872	1,44%
Trgovina	64.130	19,62%	66.768	19,80%
Ukupno	327.768	100,00%	337.239	100,00%

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću na operativnom, strukturnom i strateškom nivou regulisano je Politikom i Strategijom upravljanja likvidnošću, Planom upravljanja likvidnošću u nepredviđenim situacijama i Procedurama za upravljanje likvidnošću.

Politika upravljanja likvidnošću definiše rizik likvidnosti, određuje metode i procedure za adekvatno mjerenje i upravljanje rizikom likvidnosti, definiše dužnosti i obaveze organa Banke u sistemu upravljanja rizikom likvidnosti, utvrđuje metode vršenja pregleda trenutnog stanja likvidnosti i budućih tokova gotovine, kao i mjere za ostvarivanje ciljeva optimalne likvidnosti Banke.

Plan za upravljanje likvidnošću u nepredviđenim situacijama utvrđuje smjernice i plan aktivnosti koje imaju za cilj prepoznavanje problema i iznalaženje najboljih rješenja u uslovima nastanka nepredviđenih okolnosti, odnosno održavanje likvidnosti koja garantuje nesmetano obavljanje poslova i zaštitu interesa deponenata, povjerilaca i akcionara Banke.

Osnovni ciljevi *Procedure za upravljanje rizikom likvidnosti* su uspostavljanje mehanizama praćenja i održavanja dnevne, kao i likvidnosti na kratak rok, kroz sagledavanje odnosa kratkoročne aktive i pasive Banke i uspostavljanje mjera i postupaka za održavanje njihove adekvatne ročne usklađenosti.

U skladu sa Politikom upravljanja likvidnošću, glavni ciljevi na polju upravljanja rizikom likvidnosti su:

- održavanje kratkoročne i dugoročne likvidnosti;
- izmirenje svih dospjelih obaveza;
- korišćenje najpovoljnijih sredstava za izmirenje dospjelih obaveza;
- optimiziranje stanja likvidnosnih rezervi;
- miniizirati troškove održavanja likvidnosti;
- poštovanje zakonskih propisa odnosno standarda na nivou NLB Grupe kao i internih kriterijuma i ciljeva u skladu sa Politikom i drugim aktima Banke kojima se uređuje oblast likvidnosti.

Banka jednom mjesečno izrađuje projekciju likvidnosti u narednom jednogodišnjem periodu u različitim situacijama, korišćenjem više vrsta scenarija i to: osnovni scenario (baseline), umjereni scenario (moderate) i nepovoljni scenario (adverse).

Jednom mjesečno vrše se i stres testovi likvidnosti, koji se koriste kako bi se identifikovali potencijalni negativni događaji na likvidnosnu sposobnost Banke. U zavisnosti od ozbiljnosti negativnih događaja, stres testiranje likvidnosti je komplementaran instrument za upravljanje rizikom likvidnosti. Koristeći stres testove, određuju se izloženosti na šokove i koliko šokovi mogu uticati na poslovanje banke. Stres testovi bi trebalo da upozore Banku na buduće neočekivane odlive likvidnih rezervi.

Banka upravlja likvidnošću na:

- a) operativnom nivou;
- b) strukturnom nivou;
- c) strateškom nivou.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Upravljanje likvidnošću na operativnom nivou postiže se kroz:

- dnevno praćenje sredstava i obaveza tj. planiranjem dnevnih priliva i odliva;
- dnevno praćenje kretanja depozita i kredita;
- planiranjem novčanih tokova po danima za period narednih mjesec dana;
- praćenjem i mjerenjem osnovnih indikatora likvidnosti na dnevnom nivou;
- praćenjem koncentracije većih depozita i aktivnom saradnjom sa najznačajnijim deponentima u cilju blagovremene najave priliva/odliva sredstava.

Upravljanje likvidnošću na strukturnom nivou postiže se kroz:

- praćenje i mjerenje ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava;
- praćenje i mjerenje stabilnosti a vista depozita;
- definisanje pokazatelja strukturne likvidnosti i njihovo redovno izračunavanje i praćenje;
- definisanje optimalne ili granične vrijednosti pojedinačnih pokazatelja strukturne likvidnosti;
- praćenje trenda odabranih pokazatelja strukturne likvidnosti;
- izradu analiza i predloga za izmjenu strukture likvidnosti izvještaja o finansijskom položaju koji mogu uticati na stepen izloženosti riziku likvidnosti.

Upravljanje likvidnošću na strateškom nivou postiže se kroz:

- pripremu projekcija likvidnosti, tj. priprema većeg broja scenarija kretanja stavki bilansa stanja u narednom jednogodišnjem periodu;
- pripremu predloga i mjera za pokriće negativnih gepova likvidnosti;
- sprovođenje stres-testova i reverse stres-testova za likvidnost.

Likvidnost Banke je predmet svakodnevnog razmatranja Komisije za likvidnost, dok se jednom mjesečno održavaju sjednice Odbora za upravljanje bilansnim odnosima i Odbora direktora na kojima se razmatra izvještaj o upravljanju likvidnošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tokovi gotovine iz neizvedenih finansijskih instrumenata

U tabeli koja slijedi prikazani su novčani tokovi po osnovu neizvedenih finansijskih instrumenata u odnosu na preostalo dospjeće na kraju godine. Objelodanjeni iznosi predstavljaju preostale nediskontovane tokove gotovine.

						31.12.2014.
	<u>Do 1</u>	<u>1 - 3</u>	<u>3 - 12</u>	<u>1 - 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>Ukupno</u>
	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	
Novčana sredstva i računi						
depozita kod centralnih banaka	97.974	-	-	-	-	97.974
Investicione hartije od vrijednosti	6.512	39.508	35.247	717	-	81.984
Kredit i potraživanja od banaka	48.551	-	-	-	-	48.551
Kredit i potraživanja od klijenata	76.854	13.020	50.564	134.341	75.770	350.549
Ostala potraživanja	1.589	-	-	3.251	-	4.840
Ukupno finansijska sredstva	231.480	52.528	85.811	138.309	75.770	583.898
Depoziti banaka	1.066	739	-	-	-	1.805
Pozajmljena sredstva od banaka	65	420	2.518	2.620	-	5.623
Depoziti klijenata	200.995	39.725	109.955	51.508	3.541	405.724
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	729	782	4.400	17.278	2.148	25.337
Subordinisani dug	-	-	2.307	11.007	5.171	18.485
Ukupno finansijske obaveze	202.855	41.666	119.180	82.413	10.860	456.974
Potencijalne obaveze	14.377	7.454	18.085	6.721	150	46.787
Izloženost riziku likvidnosti	14.248	3.408	(51.454)	49.175	64.760	80.137

						31.12.2013.
	<u>Do 1</u>	<u>1 - 3</u>	<u>3 - 12</u>	<u>1 - 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>Ukupno</u>
	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	
Novčana sredstva i računi depozita						
kod centralnih banaka	104.022	-	-	-	-	104.022
Investicione hartije od vrijednosti	-	20.252	41.153	854	-	62.259
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	-	-	-	-	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	85.456	16.601	59.897	133.292	67.091	362.337
Ostala potraživanja	1.823	-	-	2.387	-	4.210
Ukupno finansijska sredstva	235.310	36.853	101.050	136.533	67.091	576.837
Depoziti banaka	838	702	-	-	-	1.540
Pozajmljena sredstva od banaka	79	1.085	14.771	5.802	12	21.749
Depoziti klijenata	182.464	53.379	123.280	29.109	3.890	392.122
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	611	2.570	4.545	16.936	1.820	26.482
Subordinisani dug	-	99	1.270	13.090	5.410	19.869
Ukupno finansijske obaveze	183.992	57.835	143.866	64.937	11.132	461.762
Potencijalne obaveze	10.878	5.942	26.177	8.059	852	51.908
Izloženost riziku likvidnosti	40.440	(26.924)	(68.993)	63.537	55.107	63.167

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik

Izloženost tržišnim rizicima predstavlja rizik da će fer vrijednost budućih tokova gotovine finansijskih instrumenata fluktuirati kao posledica kolebanja tržišnih stopa odnosno cijena i kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijena hartija od vrijednosti. Upravljanje tržišnim rizikom predstavlja proces praćenja i mjerenja pomenute izloženosti u cilju maksimalnog smanjenja negativnih posledica uzrokovanih kolebanjem tržišnih cijena.

a) Rizik promjene kamatnih stopa

Upravljanje rizikom od promjene kamatnih stopa u Bankarskoj knjizi se vrši na osnovu metoda mjerenja osjetljivosti kamatnih stopa (Gap Analysis) i vrijednosti baznog poena (Basis Point Value).

Mjerenje osjetljivosti kamatnih stopa (Gap Analysis) se odnosi na tehniku mjerenja rizika od promjene kamatnih stopa pomoću koje se sredstva, obaveze i vanbilansna aktiva raspoređuju u odgovarajuće vremenske okvire prema datumu ponovnog određivanja cijena (za instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom) ili datumu dospjeća (za instrumente sa fiksnom kamatnom stopom), u zavisnosti od toga koji je raniji.

Sredstva i obaveze koje nemaju definisan datum dospjeća (npr. depoziti po viđenju) ili im datumi dospjeća variraju u odnosu na originalne datume dospjeća definisane ugovorom svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu procjene i prethodnog iskustva Banke.

U cilju što adekvatnijeg mjerenja i upravljanja rizikom od promjene kamatnih stopa koristi se i metoda vrijednosti baznog poena (Basis Point Value) koja služi za mjerenje osjetljivosti finansijskih instrumenata na promjenu tržišnih kamatnih stopa. Na osnovu ove metode procjenjuje se koliko će se promijeniti vrijednost pozicije ukoliko se tržišne kamatne stope promjene za +/- 100 odnosno 200 baznih poena.

Analiza bilansa uspjeha na osjetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu je kako slijedi:

	Osjetljivost bilansa uspjeha	
	2014	2013
Osjetljivost na promjenu kamatnih stopa		
Smanjenje bazičnih poena		
Paralelna promjena od -100 bazičnih poena	109	280
Paralelna promjena od -200 bazičnih poena	218	560

	Osjetljivost bilansa uspjeha	
	2014	2013
Osjetljivost na promjenu kamatnih stopa		
Povećanje bazičnih poena		
Paralelna promjena od +100 bazičnih poena	(109)	(280)
Paralelna promjena od +200 bazičnih poena	(218)	(560)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

a) Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Glavno sredstvo upravljanja izloženošću riziku od promjene kamatnih stopa jeste upravljanje kamatonosnom aktivom i pasivom. Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom usvaja, na predlog stručnih službi, strategiju korigovanja stavki aktive i pasive predviđenim promjenama u tržišnim kamatnim stopama.

Banka na sledeći način upravlja bilansom stanja:

- upravljanjem portfeljom dužničkih hartija od vrijednosti;
- emitovanjem dužničkih hartija od vrijednosti;
- uvođenjem novog i posebnog tretmana postojećih bankarskih proizvoda;
- upravljanjem ročnošću postojećih bilansnih stavki.

Portfelj dužničkih hartija od vrijednosti mora da ispunjava kriterijume, odnosno limite postavljene internom Politikom upravljanja i strategijom investiranja u dužničke hartije od vrijednosti bankarske knjige. Njihova svrha je obezbjeđivanje sekundarne likvidnosti i limitiranje izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa.

U sledećim tabelama prikazana je izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa primjenom metode mjerenja osjetljivosti kamatnih stopa. U tabelama su prikazane i knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata Banke koji su grupisani u kategorije na osnovu ranijeg od datuma ponovnog utvrđivanja cijena odnosno datuma dospelja.

	31.12.2014.						
	<u>Do 1</u>	<u>1 - 3</u>	<u>3 - 12</u>	<u>1 - 5</u>	<u>Preko 5</u>	<u>Nekama-</u>	<u>Ukupno</u>
	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>mjeseca</u>	<u>godina</u>	<u>godina</u>	<u>tonosno</u>	
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	5.416	-	-	-	-	92.558	97.974
Investicione hartije od vrijednosti	6.567	39.547	35.129	-	-	694	81.937
Kredit i potraživanja od banaka	48.551	-	-	-	-	-	48.551
Kredit i potraživanja od klijenata	158.444	13.178	39.269	48.652	19.674	-	279.217
Ukupno finansijska sredstva	218.978	52.725	74.398	48.652	19.674	93.252	507.679
Depoziti banaka	189	-	813	-	-	803	1.805
Pozajmljena sredstva od banaka	-	1.000	3.221	330	-	-	4.551
Depoziti klijenata	205.123	39.228	103.411	45.297	3.347	-	396.406
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	768	732	4.191	16.617	2.053	-	24.361
Subordinisani dug	-	-	14.426	-	-	-	14.426
Ukupno finansijske obaveze	206.080	40.960	126.062	62.244	5.400	803	441.549
Izloženost riziku promjene kamatnih stopa	12.898	11.765	(51.664)	(13.592)	14.274	92.449	66.130

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

a) Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

							31.12.2013.	
	<u>Do 1</u> <u>mjeseca</u>	<u>1 - 3</u> <u>mjeseca</u>	<u>3 - 12</u> <u>mjeseca</u>	<u>1 - 5</u> <u>godina</u>	<u>Preko 5</u> <u>godina</u>	<u>Nekama-</u> <u>tonosno</u>	<u>Ukupno</u>	
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	5.351	-	-	-	-	98.671	104.022	
Investicione hartije od vrijednosti	-	20.100	40.833	-	-	958	61.891	
Kredit i potraživanja od banaka	44.009	-	-	-	-	-	44.009	
Kredit i potraživanja od klijenata	135.319	31.757	59.880	50.074	16.200	-	293.230	
Ukupno finansijska sredstva	184.679	51.857	100.713	50.074	16.200	99.629	503.152	
Depoziti banaka	260	704	-	-	-	576	1.540	
Pozajmljena sredstva od banaka	-	2.309	10.220	5.891	-	-	18.420	
Depoziti klijenata	184.275	48.762	117.645	23.962	5.984	996	381.624	
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	581	3.417	3.393	16.508	1.844	-	25.743	
Subordinisani dug	-	-	14.262	-	-	-	14.262	
Ukupno finansijske obaveze	185.116	55.192	145.520	46.361	7.828	1.572	441.589	
Izloženost riziku promjene kamatnih stopa	(437)	(3.335)	(44.807)	3.713	8.372	98.057	61.563	

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

b) Valutni rizik

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke promjenama deviznih kurseva i negativnom uticaju koji pomenute promjene mogu imati na poslovni rezultat Banke u lokalnoj valuti. Valutni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu poziciju koja može dovesti do gubitka kao posljedica promjena deviznih kurseva, promjene kursa eura u odnosu na druge valute kao i promjene cijene zlata. Banka upravlja deviznim rizikom kroz upravljanje valutnom strukturom aktive i pasive u skladu sa očekivanim promjenama deviznih kurseva.

Banka ima program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom u kojima su definisani: uslovi, ciljevi i principi obavljanja aktivnosti deviznog poslovanja, opis aktivnosti deviznog poslovanja, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenje za obavljanje aktivnosti deviznog poslovanja, procedure za upravljanje aktivnostima deviznog poslovanja i kontrolu nad deviznim rizikom kao i procedure izvještavanja.

Ciljevi Banke u pogledu aktivnosti deviznog poslovanja su usmjereni na:

- upravljanje deviznim rizikom i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- kontinuirani nadzor i izvještavanje o deviznim rizicima.

Aktivnosti deviznog poslovanja koje Banka sprovodi i planira da sprovede u narednom periodu su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentskih banaka; održavanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka; operacije na deviznom tržištu i platni promet; prikupljanje depozita u stranoj valuti; kreditni poslovi sa inostranstvom; dokumentarni poslovi; transakcije u zemlji koje se odnose na poslovanje sa novčanicama u stranoj valuti; devizna aktiva banaka (depoziti, krediti, plasmani). Poslovanje sa inostranstvom odnosi se na devizne depozite i štednju, konverzije, novčane transakcije i druge transakcije u stranoj valuti.

Upravljanje valutnim rizikom u Banci regulisano je internom Politikom upravljanja valutnim rizikom kojom su precizirani načini i metode mjerenja, praćenja i upravljanja valutnim rizikom. Politika upravljanja valutnim rizikom je usvojena od strane Odbora za aktivu i pasivu Banke.

Izloženost valutnom riziku prati i njome upravlja Odjeljenje za upravljanje aktivom i pasivom a na osnovu podataka koje na dnevnoj osnovi dobija od Sektora za upravljanje rizikom. Odjeljenje za upravljanje aktivom i pasivom upravlja izloženošću deviznim rizicima po osnovu valute tako da rizici uvijek budu unutar (definisanih) granica. O izloženosti deviznim rizicima se razmatra na sastancima o likvidnosti na dnevnoj osnovi i sastancima Odbora za aktivu i pasivu Banke na mjesečnoj osnovi.

Banka je postavila limite na otvorene valutne pozicije, i to 1% i 2% od osnovnog kapitala po pojedinim valutama odnosno 5% od osnovnog kapitala za ukupnu poziciju u stranim valutama. Izloženost valutnom riziku je zbog izuzetno niskog obima poslovanja u stranoj valuti u 2014. godini, kao i u prethodnim godinama, na niskom nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

b) Valutni rizik (nastavak)

U tabeli koja slijedi prikazana je koncentracija valutnog rizika na dan 31. decembra 2014. godine:

	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	95.782	1.209	466	517	97.974
Investicione hartije od vrijednosti	81.247	690			81.937
Kredit i potraživanja od banaka	38.909	8.482	438	722	48.551
Kredit i potraživanja od klijenata	277.953	1.264	-	-	279.217
Ostala finansijska potraživanja	1.082	-	-	-	1.082
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	494.973	11.645	904	1.239	508.761
Depoziti i pozajmljena sredstva od banaka	6.356	-	-	-	6.356
Depoziti i pozajmljena sredstva od klijenata	407.284	11.594	902	987	420.767
Subordinisani dug	14.426	-	-	-	14.426
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	428.066	11.594	902	987	441.549
Neto izloženost valutnom riziku	66.907	51	2	252	67.212

U tabeli koja slijedi prikazana je koncentracija valutnog rizika na dan 31. decembra 2013. godine:

	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	102.405	691	553	373	104.022
Investicione hartije od vrijednosti	61.372	519	-	-	61.891
Kredit i potraživanja od banaka	31.955	10.836	923	295	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	292.115	1.115	-	-	293.230
Ostala finansijska potraživanja	1.449	-	-	-	1.449
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	489.296	13.161	1.476	668	504.601
Depoziti i pozajmljena sredstva od banaka	19.960	-	-	-	19.960
Depoziti i pozajmljena sredstva od klijenata	392.282	13.118	1.474	493	407.367
Subordinisani dug	14.262	-	-	-	14.262
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	426.504	13.118	1.474	493	441.589
Neto izloženost valutnom riziku	62.792	43	2	175	63.012

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.4 Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao rizik gubitka koji nastaje usljed neadekvatnosti odnosno manjkavosti internih procedura, ljudskih resursa i sistema kao i usljed spoljašnjih događaja. Ovom definicijom obuhvaćen je pravni rizik, s time što su isključeni strateški rizik i rizik reputacije.

Pomenuto obuhvata greške, propuste, pad sistema, prirodne katastrofe, terorističke napade i prevarne radnje što može dovesti do nedostupnosti usluga, finansijskog gubitka odnosno povećanja troškova. Pomenuto, takođe, obuhvata pravni rizik, s time što su strateški rizik i rizik reputacije isključeni.

Cilj upravljanja operativnim rizikom jeste postizanje ravnoteže između troškova i rizika unutar granica tj. stepena prihvatljivog rizika Banke uz doslednost u opreznom upravljanju rizicima koje se zahtijeva od finansijskih institucija.

Prioriteti u pogledu upravljanja rizicima se određuju na osnovu kombinacije iskustva i opažanja, ocjene i saznanja interne revizije, internih kontrola, detaljne procjene rizika, procedura upravljanja promjenama, izvještaja o okolnostima incidenta i zdravog razuma.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikovanje postojećih izvora operativnih rizika, kao i potencijalnih izvora pomenutog rizika koji može nastati kao posledica uvođenja novih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija izvora rizika obuhvata:

- interne greške i zloupotrebu;
- kršenje propisa od strane eksternih lica;
- propuste u sistemu regrutovanja kadrova i sistemu bezbjednosti na radu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju novih proizvoda i poslovnim procedurama ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usljed prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje u organizaciji Banke i greške u funkcionisanju postojećih sistema;
- implementaciji poslovnih procedura i odluka.

Banka vrši nadzor nad izvorima operativnog rizika definisanim u skladu sa unutrašnjom organizacijom i poslovnom aktivnošću Banke, koji uglavnom obuhvataju: transakcije sa privrednim subjektima, transakcije sa subjektima unutar finansijskog sektora a u skladu sa Zakonom o bankama, poslove sa stanovništvom, poslove sa privredom, operacije platnog prometa, posredničke poslove, upravljanje aktivom i brokersko-dilerske poslove.

4.5 Fer vrijednost finansijskih instrumenata

(a) Fer vrijednosti finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrijednosti

	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Kredit i potraživanja od banaka	48.551	48.551	44.009	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	279.217	294.946	293.230	305.774
Depoziti banaka	1.805	1.805	1.540	1.540
Depoziti klijenata	396.405	408.276	381.624	390.515
Pozajmljena sredstva od banaka	4.551	5.346	18.420	10.557
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	24.361	25.140	25.743	25.615
Subordinisani dug	14.426	10.806	14.262	10.548

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.5 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

(a) Fer vrijednosti finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

Kreditni i potraživanja od banaka

Procijenjena fer vrijednost kredita i potraživanja od banaka se bazira na diskontovanim tokovima gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope za klijente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim rokom dospjeća.

Kreditni i potraživanja od klijenata

Kreditni i potraživanja od klijenata su u bilansu stanja prikazani po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za obezvrjeđenje, ukoliko je identifikovano. Za potrebe izračunavanja fer vrijednosti Banka je primijenila metodu diskontovanog toka gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope za klijente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim rokom dospjeća.

Shodno tome, obračun fer vrijednosti se bazira na ugovorenim tokovima gotovine. Kreditni rizik pojedinačnih klijenata se uzima u obzir kroz očekivano umanjenoj vrijednosti.

Depoziti banaka i klijenata i pozajmljena sredstva od banaka

Procijenjena fer vrijednost depozita banaka i klijenata i pozajmljenih sredstava od banaka se bazira na diskontovanim ugovorenim tokovima gotovine, uzimajući u obzir tržišne kamatne stope, koje će biti plative od strane Banke, u slučaju potrebe zamjene starih izvora sredstava novim, sa istim preostalim rokom dospjeća.

Izdane dužničke hartije od vrijednosti

Fer vrijednost izdatih dužničkih hartija od vrijednosti se bazira na objavljenim tržišnim cijenama, odnosno na obračunu primjenom metoda diskontovanih tokova gotovine.

Ostala finansijska sredstva i obaveze

Knjigovodstvena vrijednost ostalih finansijskih sredstava i obaveza predstavlja iznos koji je približan iznosu njihove fer vrijednosti s obzirom da se većina njih odnosi na kratkoročne obaveze i potraživanja.

4.6 Upravljanje kapitalom

Praćenje kapitala i adekvatnosti kapitala vrši se u skladu sa smjericama Centralne banke Crne Gore kreiranim za potrebe pojedinačnih finansijskih izvještaja Banke. Potrebne informacije o adekvatnosti kapitala dostavljaju se Centralnoj banci Crne Gore na tromjesečnoj osnovi. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni glasnik Crne Gore, br. 38/11, 55/2012), svaka banka u obavezi je da održava minimalni koeficijent solventnosti od 10%.

U 2013. godini Banka je bila ispod propisanog limita adekvatnosti kapitala koji iznosi 10%.

Na dan 31. decembra 2014. godine koeficijent solventnosti iznosi 14,34%.

Kao što je propisano pomenutom Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, Banka je dužna da utvrdi adekvatnost kapitala na osnovu sopstvenih sredstava i to u apsolutnom iznosu, kao i da izračuna koeficijent solventnosti kao relativni pokazatelj (izloženosti banke rizicima).

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka čine:

- 1) osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- 2) dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala I, i
- 3) dopunski element sopstvenih sredstava, koji se uključuje u dopunski kapital II.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.6 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisione premije;
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- 5) dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital;
- 6) kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava banke koji se uključuju u dopunski kapital su:

- 1) nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija;
- 2) naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3) iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 4) subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- 5) hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- 6) revalorizacione rezerve.

Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi se može tretirati kao dopunski element sopstvenih sredstava koji se uključuje u dopunski kapital II banke, ukoliko:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku;
- 3) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 4) ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospjeća duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa;
- 5) je rok dospjeća duga unaprijed određen, duži je od dvije godine i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospjeća;
- 6) je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tač. 2 - 5 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama;
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

4.6 Upravljanje kapitalom (nastavak)

	2014	2013
Osnovni kapital		
Uplaćen akcijski kapital	64.925	49.925
Naplaćene emisione premije	7.146	7.146
Rezerve kreirane iz dobiti nakon oporezivanja (obavezna, zakonska i druge)	5.412	5.425
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina	-	-
Ukupno osnovni kapital	77.483	62.496
Odbitne stavke od osnovnog kapitala		
Gubitak iz prethodnih godina	(52.453)	(36.166)
Gubitak iz tekuće godine	-	(16.288)
Nematerijalna ulaganja	(862)	(968)
Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	(3.796)	-
Ukupno odbitne stavke od osnovnog kapitala	(57.111)	(53.422)
Osnovni kapital	20.372	9.074
Dopunski elementi sopstvenih sredstava Banke		
Subordinirane obaveze	8.000	4.537
Hibridni instrumenti	4.000	4.000
Ukupno dopunski elementi sopstvenih sredstava Banke	12.000	8.537
Sopstvena novčana sredstva Banke	32.372	17.611
Aktiva opterećena rizikom		
Ponderisana bilansna aktiva	163.034	170.384
Ponderisane vanbilansne stavke	16.572	20.951
Ukupno ponderisana bilansna aktiva	179.606	191.335
Kapital potreban za tržišni rizik	-	-
Kapital potreban za rizik poslovanja	4.567	4.992
Kapital potreban za rizik zemlje	396	125
Kapital potreban za druge rizike	-	-
Adekvatnost kapitala	14,34%	7,30%

Upravljanje kapitalom i adekvatnost kapitala NLB Montenegrobanke su regulisani zakonskim propisima i internim aktima – Politikom upravljanja kapitalom, Godišnjim planom kapitala i Procedurom upravljanja kapitalom. Politika upravljanja kapitalom NLB Montenegrobanke ima za cilj kvalitetnu realizaciju dugoročnih strateških ciljeva kao i strateških planova koji u osnovi imaju pomenute ciljeve, tačnije Godišnji poslovno-finansijski plan Banke.

Upravljanje kapitalom, odnosno upravljanje pozicijom kapitala Banke obuhvata:

1. projekciju potrebnog obima, strukture i izvora (dodatnog) kapitala;
2. izradu Godišnjeg plana kapitala;
3. procedure i uslove za nadzor i praćenje pozicija kapitala i adekvatnosti kapitala;
4. izradu i kontinuirano revidiranje metodologije i procesa planiranja kapitala i obračuna obima kapitala i adekvatnosti kapitala.

5. POSLOVANJA PO SEGMENTIMA

Segmenti poslovanja su komponente koje se bave poslovnom aktivnošću, ostvaruju prihode ili rashode, odnosno ostvaruju poslovne rezultate. Januara 2010. godine Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO), kao glavni organ upravljanja, je usvojio metodologiju za mjerenje profitabilnosti Banke kao cjeline i njenih poslovnih segmenata, kojom se definišu tri poslovna segmenta:

- Corporate, koji obuhvata poslovanje sa preduzećima i segmentom države (vlada, opštine, fondovi);
- Retail, koji obuhvata poslovanje sa fizičkim licima;
- Finansijsko tržište, koji obuhvata investiciono bankarstvo, međubankarske odnose, poslovanje sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Ostale djelatnosti Banke odnose se na usluge i aktivnosti od kojih nijedna ne predstavlja poseban segment poslovanja za svrhe izvještavanja, niti ima opšti značaj. U 2014. godini došlo je do izmjene u izvještajnim segmentima, na način da je poslovanje sa segmentom malih i srednjih preduzeća (SME) izmješteno iz segmenta Retail u segment poslovanje sa privredom.

Osnov za izradu izvještaja o finansijskom položaju i bilansu uspjeha definisanih segmenata je:

- Primjena sistema transfernih cijena, kojim se vrši preraspodjela dohodovnog efekta na pojedinačne djelove (OJ, segmente);
- Postupak alokacije troškova, kojim se indirektni troškovi (režijski troškovi), odnosno troškovi uslužnih sektora, razvrstavaju na definisane (profitne) segmente.

Budući da se svi poslovni segmenti Banke bave finansijskim poslovanjem, tj. najveći dio prihoda ostvaruju po osnovu kamate, analiza se oslanja, prije svega, na neto prihod od kamate, kako bi se ocijenio rezultat poslovanja datog segmenta. Prihod od eksternih strana odmjerava se na način koji odgovara onom u izvještaju o sveobuhvatnom prihodu.

Transakcije između poslovnih segmenata vrše se po transfernim cijenama, koje odražavaju tržišne uslove, što za posljedicu ima objelodanjivanje prenosa troškova finansiranja pod stavkom 'Neto kamatni prihod između segmenata'. Ne postoje druge materijalno značajne stavke prihoda, odnosno rashoda, po osnovu transakcija između segmenata poslovanja.

Informacije o svakom segmentu zasnivaju se na internim izvještajima o dobiti ili gubitku segmenta, aktivni i osnovnim pokazateljima poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. POSLOVANJA PO SEGMENTIMA (nastavak)

Informacije o izvještajnim segmentima koje se dostavljaju Odboru za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom za godinu završenu na dan 31. decembra 2014. i 31. decembra 2013. godine su kao što slijedi:

	2014				
	<u>Poslovi sa privredom</u>	<u>Poslovi sa stanovništvom</u>	<u>Finansijska tržišta</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Neto prihod	7.293	6.064	3.730	432	17.519
Neto prihod od eksternih klijenata	12.557	6.059	(1.529)	432	17.519
Neto prihod po osnovu transakcija između segmenata	(5.264)	5	5.259	-	-
Neto prihod od kamata od eksternih klijenata	9.154	5.626	(1.925)	-	12.855
Neto prihod od kamata ostvaren u transakcijama između segmenata	(5.264)	5	5.259	-	-
Ukupno neto prihod od kamata	3.890	5.631	3.334	-	12.855
Neto troškovi obezvrjeđenja kredita i potraživanja i vanbilansnih stavki	125	611	-	(235)	501
Administrativni troškovi i troškovi zaposlenih	(5.184)	(5.941)	(419)	-	(11.544)
Amortizacija	(481)	(499)	(9)	-	(989)
Dobit prije oporezivanja	1.753	235	3.302	197	5.487
Trošak poreza iz dobiti	-	-	-	(11)	(11)
Neto dobit za godinu	1.753	235	3.302	186	5.476
Sredstva izvještajnog segmenta	133.814	154.005	166.645	62.225	516.689
Obaveze izvještajnog segmenta	147.562	252.071	45.143	2.474	447.250
Povećanja dugoročnih sredstava	1	75	-	308	384

	2013				
	<u>Poslovi sa privredom</u>	<u>Poslovi sa stanovništvom</u>	<u>Finansijska tržišta</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Neto prihod	8.312	5.053	6.928	(96)	20.197
Neto prihod od eksternih klijenata	15.770	6.117	(1.594)	(96)	20.197
Neto prihod po osnovu transakcija između segmenata	(7.458)	(1.064)	8.522	-	-
Neto prihod od kamata od eksternih klijenata	12.519	5.509	(2.207)	-	15.821
Neto prihod od kamata ostvaren u transakcijama između segmenata	(7.458)	(1.064)	8.522	-	-
Ukupno neto prihod od kamata	5.061	4.445	6.315	-	15.821
Neto troškovi obezvrjeđenja kredita i potraživanja i vanbilansnih stavki	(24.748)	1.934	-	(862)	(23.676)
Administrativni troškovi i troškovi zaposlenih	(5.057)	(6.148)	(454)	-	(11.659)
Amortizacija	(535)	(607)	(11)	-	(1.153)
Dobit prije oporezivanja	(22.028)	232	6.463	(958)	(16.291)
Trošak poreza iz dobiti	-	-	-	3	3
Neto dobit za godinu	(22.028)	232	6.463	(955)	(16.288)
Sredstva izvještajnog segmenta	140.479	160.610	141.251	69.818	512.158
Obaveze izvještajnog segmenta	155.130	246.562	60.139	1.465	463.296
Povećanja dugoročnih sredstava	-	136	-	490	626

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE PO KATEGORIJAMA I KLASAMA**

Knjigovodstvene vrijednosti finansijskih sredstava i obaveza, po kategorijama i klasama, prikazane su u tabeli koja slijedi:

	2014	2013
	Knjigovodstvena	Knjigovodstvena
	vrijednost	vrijednost
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	97.974	104.022
Kredit i potraživanja od banaka	48.551	44.009
Kredit i potraživanja od klijenata	279.217	293.230
Ostala finansijska potraživanja	1.082	1.449
Finansijska sredstva po fer vrijednosti		
Investicione hartije od vrijednosti	81.937	61.891
Ukupno finansijska sredstva	508.761	504.601
Finansijske obaveze po fer vrijednosti	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti banaka	1.805	1.540
Depoziti klijenata	396.406	381.624
Pozajmljena sredstva od banaka	4.551	34.183
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	24.361	9.980
Subordinisani dug	14.426	14.262
Ostale obaveze	4.185	18.358
Ukupno finansijske obaveze	445.734	459.947

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. NETO PRIHODI OD KAMATA

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Kratkoročna sredstva - gotovina	1	1
Kredit i pozajmice komitentima	23.273	28.936
Kredit i plasmani bankama	15	15
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	681	1.271
	<u>23.970</u>	<u>30.223</u>
Ukupno		
Rashodi kamata i slični rashodi		
Depoziti banaka	(29)	(37)
Depoziti klijenata	(8.402)	(10.894)
Obaveze po kreditima	(1.350)	(1.855)
Izdate dužničke hartije od vrijednosti	-	(237)
Subordinisani dug	(1.236)	(1.180)
Instrumenti zaštite od rizika	-	(185)
Ostale obaveze	(98)	(14)
	<u>(11.115)</u>	<u>(14.402)</u>
Ukupno		
Neto prihod od kamata	<u><u>12.855</u></u>	<u><u>15.821</u></u>

8. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Kredit i potraživanja od banaka	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata (Napomena 22.b.)	(1.040)	(21.501)
	<u>(1.040)</u>	<u>(21.501)</u>
Kredit državi	(69)	276
Kredit finansijskim organizacijama	(4)	(5)
Kredit fizičkim licima	(847)	2.049
Kredit privrednim društvima	(112)	(23.955)
Kredit samostalnim preduzetnicima	(40)	21
Kredit neprofitnim organizacijama	32	113
Ostala finansijska potraživanja (Napomena 26.a)	9	(141)
Ostala poslovna potraživanja (Napomena 26.b)	(244)	(721)
	<u>(1.275)</u>	<u>(22.363)</u>
Ukupno		

9. TROŠKOVI REZERVISANJA

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Rezervisanje za preuzete i potencijalne obaveze (Napomena 29.a)	(3.398)	(5.155)
Ukinuta rezervisanja za preuzete i potencijalne obaveze (Napomena 29.a)	5.174	3.842
	<u>1.776</u>	<u>(1.313)</u>
Ukupno		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

10. NETO PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Prihod od provizija i naknada		
Platni promet	3.495	3.413
Posredničko poslovanje	3.231	3.368
Vođenje računa komitenata	832	791
Naknade po izdatim garancijama i akreditivima	1.067	754
Ostale naknade	31	46
Ukupno	<u>8.656</u>	<u>8.372</u>
Rashodi od naknada i provizija		
Platni promet	(496)	(490)
Posredničko poslovanje	(2.387)	(2.087)
Naknade po primljenim garancijama	(75)	(112)
Osiguranje depozita	(1.922)	(1.651)
Naknade po osnovu prenosa potraživanja na NLBCG	-	(554)
Druge usluge	(142)	(91)
Ukupno	<u>(5.022)</u>	<u>(4.985)</u>
Neto prihodi od provizija i naknada	<u>3.634</u>	<u>3.387</u>

11.1. Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Dobici od kupovine i prodaje stranih valuta	575	592
Ukupno	<u>575</u>	<u>592</u>

11.2. Neto dobiti od investicionih hartija od vrijednosti

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Državni zapisi/ T-BILL	-	61
Državne obveznice/ BOND	-	5
Akcija SWIFT-a	3	-
Ukupno	<u>3</u>	<u>66</u>

11.3. Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Promjena u fer vrijednosti osigurane stavke	-	(197)
Promjena u fer vrijednosti izvedenih finansijskih instrumenata	-	187
Ukupno	<u>-</u>	<u>(10)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

12. NETO (GUBICI)/DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Pozitivne kursne razlike	50.921	14.034
Negativne kursne razlike	<u>(50.984)</u>	<u>(14.029)</u>
Ukupno	<u>(63)</u>	<u>5</u>

13. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Bruto plate	(5.783)	(5.926)
Doprinosi za penzijsko osiguranje	(336)	(339)
Doprinosi za socijalno osiguranje	(277)	(278)
Ostali doprinosi zavisni od plata	(200)	(203)
Ostali troškovi zaposlenih po ugovoru o radu	(120)	(303)
Ostali troškovi zaposlenih	(208)	(151)
Troškovi rezervisanja za otpremnine, druge naknade zaposlenima i neiskorišćene godišnje odmore	<u>(190)</u>	<u>(86)</u>
Ukupno	<u>(7.114)</u>	<u>(7.286)</u>

14. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Troškovi materijala	(227)	(226)
Troškovi električne energije i goriva	(193)	(209)
Troškovi održavanja imovine	(628)	(566)
Troškovi marketinga	(330)	(383)
Troškovi osiguranja	(192)	(195)
Troškovi zakupa	(1.373)	(1.362)
Druge usluge	(637)	(687)
Usluge savjetovanja, računovodstvene i revizorske usluge	(557)	(383)
Ostali troškovi	<u>(293)</u>	<u>(362)</u>
Ukupno	<u>(4.430)</u>	<u>(4.373)</u>

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 24)	(714)	(885)
Nematerijalna ulaganja (Napomena 25)	<u>(275)</u>	<u>(268)</u>
Ukupno	<u>(989)</u>	<u>(1.153)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. OSTALI RASHODI

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Gubici po osnovu rashodovanja imovine	(3)	(12)
Porezi	(79)	(90)
Takse	(4)	(4)
Ostalo	(70)	(42)
Ukupno	<u>(156)</u>	<u>(148)</u>

17. OSTALI PRIHODI

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Dobici po osnovu prodaje imovine	62	73
Refundacije	39	129
Prihod od usluga trećim licima	362	242
Ostalo	206	16
Ukupno	<u>669</u>	<u>460</u>

18. POREZ NA PRIHOD

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Tekući poreski rashod	(6)	(10)
Odloženi poreski rashod/(prihod)	(5)	13
Ukupno	<u>(11)</u>	<u>3</u>

Osnovicu za obračun tekućeg poreza čini kapitalna dobit po osnovu prodaje nekretnine u iznosu EUR 62 hiljade (Napomena 17).

Odloženi poreski rashod u iznosu od EUR 5 hiljada je nastao po osnovu povećanja odložene poreske obaveze na privremenu razliku računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. POREZ NA PRIHOD (nastavak)

Porez na dobit Banke izračunat je kao što slijedi:

	2014	2013
Tekući porez		
Dobit/(gubitak) u bilansu uspjeha prije oporezivanja	5.487	(16.291)
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	354	51
Kapitalna dobit	(62)	(139)
Usklađeni poreski dobit/ (gubitak)	5.779	(16.379)
Korištenje/(prenos) poreskog gubitka	(5.779)	16.379
Osnovica za oporezivanje	-	-
Kapitalna dobit	(62)	(139)
Prihodi od dividende od rezidentnih pravnih lica	-	24
Osnovica za oporezivanje	(62)	(115)
Stopa poreza na dobit	9%	9%
Tekući poreski rashod	(6)	(10)
Odloženi porez		
Odložene poreske obaveze po osnovu privremene oporezive razlike računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava	(5)	13
Odloženi poreski rashod/ (prihod)	(5)	13
Porez na dobit prikazan u bilansu uspjeha porez iz dobiti	(11)	3

U skladu sa poreskom regulativom, u roku od pet godina od kraja godine za koju je utvrđena poreska obaveza, poreski organi mogu utvrditi dodatne obaveze po osnovu poreza na dobit. Rukovodstvo nije upoznato sa okolnostima koje mogu prouzrokovati eventualne obaveze po tom osnovu. Posljednji period koji je bio predmet inspekcijskog nadzora od strane Poreske uprave je 2012. godina.

Banka na kraju 2013. godine nije priznala odloženo poresko sredstvo po osnovu poreskog gubitka, zbog neizvjesnosti da će budući oporezivi dobiti za korišćenje odloženog poreskog sredstva biti raspoloživi u narednih pet godina.

Banka je, u visini usklađene poreske dobiti od EUR 5.779 hiljada za 2014. godinu, iskoristila dio prenesenog poreskog gubitka iz 2012 godine.

Neiskorišteni poreski gubici po osnovu kojih Banka nije priznala odloženo poresko sredstvo na dan 31.12.2014. godine prikazani su u tabeli ispod:

<u>Godina nastanka</u>	<u>Godina isteka</u>	<u>Poreski gubitak</u>	<u>Godina korišćenja</u>	<u>Iskorišćeni iznos</u>
2012	2017	(49.495)	2014	5.779
2013	2018	(16.379)	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

19. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Neto dobit/ (gubitak) (u 000 EUR)	5.476	(16.288)
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	<u>11.447.153</u>	<u>8.817.725</u>
Zarada po akciji/(EUR)	<u>0,478</u>	<u>(1,847)</u>

Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije za kupovinu akcija na dan izvještaja o finansijskom položaju.

20. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Gotovina u blagajni	8.713	9.047
Gotovina u bankomatima	2.293	2.233
Stanje na računima kod Centralne banke, bez obavezne rezerve	<u>50.120</u>	<u>56.872</u>
Ukupno	<u>61.126</u>	<u>68.152</u>
Obavezna rezerva kod Centralne banke	<u>36.848</u>	<u>35.870</u>
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	<u>97.974</u>	<u>104.022</u>

Obračun, izdvajanje i korišćenje sredstava obavezne rezerve kod CBCG je propisano Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore (Sl.list CG br.35/11, 61/12 i 57/13), na osnovu koje se obavezna rezerva obračunava primjenom stope 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do 365 dana, i stope 8,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko 365 dana. Na depozite koji su ugovoreni sa ročnošću preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razoročenja u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 9,5%.

Odlukom o dopuni Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod CBCG ("Sl. list CG", br. 40/10, 46/10 i 06/13) bankama se, ujedno, daje mogućnost da mogu do 30% obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora ročnosti do 182 dana, a takođe bankama je data mogućnost da mogu do 13% obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora ročnosti do 91 dan.

Iako je Banka, shodno navedenoj odluci, imala mogućnost investiranja 30% i 13%, Banka nije blokirala državne zapise u korist obavezne rezerve, tako da je cijeli portfelj državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora raspoloživ za prodaju. Banka nije koristila sredstva obavezne rezerve za održavanje dnevne likvidnosti. Dopunom Odluke, na 7% izdvojenih sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća Banci mjesečnu kamatu obračunatu po stopi od EONIA (Euro Over Night Index Average) umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Banka ima pravo da koristi 50% obavezne rezerve za potrebe održavanja likvidnosti. Izdvojena obavezna rezerva na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 36.848 hiljada (31. decembra 2013. godine: EUR 35.870 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Stanje na računima kod Centralne banke	61.126	68.152
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	36.848	35.870
Kredit i potraživanja od banaka sa originalnim dospijecom do tri mjeseca (Napomena 21)	48.551	44.009
Ukupno	<u>146.525</u>	<u>148.031</u>

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Redovni devizni računi kod inostranih banaka	43.051	29.009
Oročena sredstva kod ino banke	5.500	-
Posebni devizni račun kod NLB d.o.o.	-	15.000
Ukupno	<u>48.551</u>	<u>44.009</u>

Većina sredstava na računima kod inostranih banaka odnosi se na depozite kod članica NLB Grupe kod kojih se kamatna stopa na mjesečnom nivou kretala u rasponu od 0,01% do 0,15%.

U 2013. godini su na posebnom deviznom računu kod NLB d.d. izdvojena sredstva namijenjena za dokapitalizaciju (Napomena 33b).

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Kredit državi	7.056	6.721
Kredit finansijskim organizacijama	1.272	1.115
Kredit fizičkim licima	<u>161.008</u>	<u>163.157</u>
Kreditna linija	507	643
Kreditne kartice	5.962	7.867
Stambeni kredit	73.872	79.074
Potrošački kredit	80.667	75.120
Ostali krediti fizičkim licima	-	453
Kredit pravnim licima	<u>167.535</u>	<u>188.866</u>
Kartice	627	691
Kredit malim i srednjim preduzećima	139.272	181.865
Kredit velikim preduzećima	27.636	6.310
Ukupno krediti i potraživanja od klijenata	<u>336.871</u>	<u>359.859</u>
Ispravka vrijednosti	(57.654)	(66.629)
Ukupno	<u>279.217</u>	<u>293.230</u>

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

a) Promjene na poziciji krediti i potraživanja od clijenata

Krediti pravnim licima su odobravani po kamatnim stopama u rasponu od 4,50% do 12,00% godišnje. Niže kamatne stope klijentima su odobravane u saradnji sa Investiciono razvojnim fondom (od 4,00%-6,50%), kao i u slučajevima propisanim Odlukom ALCO Odbora i važećim ovlaštenjima.

Kratkoročni krediti su najvećim dijelom odobravani privatnim društvima za likvidnost, odnosno finansiranje obrtnih sredstava. Dugoročni krediti su najvećim dijelom odobravani za finansiranje obrtnih sredstava i investicija, na rok od 13 mjeseci do 10 godina.

Kamatna stopa po odobrenim plasmanima pravnim licima se kretala u rasponu od 4,50% do 12,00% godišnje, dok je za odobrene plasmane malim i srednjim preduzećima ista iznosila od 4,00 do 12,00% godišnje.

Kratkoročni krediti fizičkim licima su odobravani po kamati u rasponu od 3,80% do 13.96% godišnje, dok su dugoročni krediti odobravani po kamati u rasponu od 3,50% do 10,85% godišnje.

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Stanje 01. januara	359.859	436.631
Neto realizacija kredita	(10.984)	(46.584)
Efekti dospjeća kamatnog svopa	-	(197)
Prenos na stečenu aktivu	(943)	(974)
Neto prenos loših kredita na NLB CG	-	(16.906)
Otpis	(11.726)	(12.419)
Ostalo (kursne razlike, ispravka vrijednosti kamata, vremenska razgraničenja)	665	308
Stanje 31. decembra	<u>336.871</u>	<u>359.859</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

b) Promjene ispravke vrijednosti kredita i potraživanja po klijentima:

	Kreditni državi	Kreditni finansijskim organizacijama	Kreditni fizičkim licima	Kreditni privrednim društvima	Kreditni samostalnim preduzetnicima	Kreditni neprofitnim organizacijama	Ukupno
Stanje 01. januara 2013.godine	(343)	(16)	(18.656)	(52.372)	(120)	(525)	(72.032)
Obezvrjeđenje	276	(5)	2.049	(23.955)	21	113	(21.501)
Otpis	-	15	5.997	3.972	14	-	9.998
Prodaja potraživanja NLB CG	-	-	978	15.928	-	-	16.906
Stanje 31. decembra 2013. godine	(67)	(6)	(9.632)	(56.427)	(85)	(412)	(66.629)
Obezvrjeđenje	(69)	(4)	(847)	(112)	(40)	32	(1.040)
Otpis	-	-	1.638	8.377	-	-	10.015
Stanje 31. decembra 2014. godine	(136)	(10)	(8.841)	(48.162)	(125)	(380)	(57.654)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

23.1. Struktura po vrsti finansijskog sredstva

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
<i>Dužničke hartije od vrijednosti</i>	81.243	61.372
- Državni zapisi/ T- BILL	21.484	38.499
- Državne obveznice/ BOND	59.759	22.873
<i>Vlasničke hartije od vrijednosti</i>	694	519
Ukupno	81.937	61.891

23.2. Promjene na investicionim hartijama od vrijednosti raspoloživim za prodaju:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Stanje 01. januara	61.891	36.235
Kamata	681	1.271
Prodaja, dospijeće	(68.290)	(37.281)
Kupovina	87.619	61.211
Neto promjena fer vrijednosti	33	455
Ostalo	3	-
Stanje 31. decembra	81.937	61.891

a) Dužničke hartije od vrijednosti

U skladu sa usvojenom Strategijom investiranja u visoko bonitetne dužničke hartije od vrijednosti, Banka je i u 2014. godini nastavila sa jačanjem sekundarnih rezervi likvidnosti. Banka je investirala u državne zapise Crne Gore (T- BILL) i visoko likvidne državne slovenačke, belgijske, francuske i austrijske obveznice (BOND).

Po FITCH agenciji rejting državnih belgijskih hartija od vrijednosti je AA, francuskih AA+, austrijskih AAA, slovenačkih BBB+. Državni zapisi Crne Gore su neocijenjeni.

Državni zapisi Crne Gore su diskontne kratkoročne hartije od vrijednosti sa rokom dospijeća od 182 dana, kojima se može trgovati na sekundarnom tržištu. Diskontovana cijena na osnovu koje se izračunava kupovna cijena je ekvivalentna ponuđenoj stopi prinosa.

Na dan bilansa je izvršeno vrijednosno odmjeravanje dužničkih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju na fer vrijednost. Fer vrijednost državnih slovenačkih, belgijskih, francuskih i austrijskih hartija je kotirana cijena na aktivnom tržištu, dok je fer vrijednost državnih zapisa Crne Gore određena metodom procjene, primjenom tržišne kamatne stope sa posljednje aukcije u 2014. godini. Po osnovu odmjeravanja fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti kumulirani negativni efekti u iznosu od EUR 18 hiljada priznati su na posebnoj stavki Rezerve kapitala, rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti za prodaju (Napomena 33).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

a) Dužničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju na dan 31.12.2014. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Datum kupovine</u>	<u>Datum dospijeća</u>	<u>Stopa prinosa</u>	<u>Nominalna vrijednost</u>	<u>Neamortizova ni diskont/ Premijum</u>	<u>Promjena fer vrijednosti</u>	<u>Razgraniče na kamata</u>	<u>Fer vrijednost</u>
Državni zapisi Crne Gore	od 16.07.2014. do 24.12.2014.	od 14.01.2015. do 24.06.2015.	0,39- 1,48	21.496	(27)	11	4	21.484
Slovenačke obveznice	od 25.04.2014. do 29.12.2014.	17.03.2015.	0,03- 0,61	30.000	167	(41)	653	30.779
Belgijske obveznice	od 28.03.2014. do 11.07.2014.	28.09.2015.	0,03- 0,19	15.000	404	12	145	15.561
Austrijske obveznice	15.07.2014.	15.07.2015.	0,01	6.000	113	-	97	6.210
Francuske obveznice	25.07.2014.	25.10.2015.	0,03	7.000	170	-	39	7.209
		Ukupno		79.496	827	(18)	938	81.243

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

a) Dužničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju na dan 31.12.2013. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Datum kupovine</u>	<u>Datum dospjeća</u>	<u>Stopa prinosa</u>	<u>Nominalna vrijednost</u>	<u>Neamortizovani diskont/ Premijum</u>	<u>Promjena fer vrijednosti</u>	<u>Razgraniče na kamata</u>	<u>Fer vrijednost</u>
Državni zapisi Crne Gore	od 27.08.2013. do 25.12.2013	od 25.02.2014. do 25.06.2014.	2,00- 3,99	16.971	(114)	47	-	16.904
Slovenački zapisi	19.04.2013.	16.10.2014.	4,15	7.750	(240)	96	-	7.606
Belgijski zapisi	29.07.2013.	19.06.2014.	0,14	7.000	(5)	2	-	6.997
Francuski zapisi	29.07.2013.	24.07.2014.	0,13	7.000	(5)	(3)	-	6.992
Austrijske obveznice	30.07.2013.	15.07.2014.	0,07	6.000	136	(10)	119	6.245
Francuske obveznice	30.09.2013.	25.04.2014.	0,08	8.000	99	(6)	220	8.313
Belgijske obveznice	30.09.2013	28.03.2014.	0,04	8.000	76	(4)	243	8.315
		Ukupno		60.721	(53)	122	582	61.372

b) Vlasničke hartije od vrijednosti

Vlasnički udio Banke u kapitalu drugih pravnih lica, broj akcija i vrijednost ulaganja na dan 31.12.2014. i 31.12.2013. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	<u>Broj akcija</u>	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
CDA	2	5	5
VISA Inc	3,182	686	514
SWIFT	1	3	-
Ukupno ulaganje		694	519

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

b) Vlasničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Ulaganje u CDA se ne kotira, dok se akcije VISA inc i SWIFT kotiraju na aktivnom tržištu. Kotirana cijena akcije VISA inc na dan 31. decembra 2014. godine iznosila je USD 262,20 (31.12.2013. USD 222,68), dok je kotirana cijena akcije SWIFT iznosila EUR 3.430.

Kumulirani efekti u promjeni fer vrijednosti VISA akcija u iznosu od EUR 599 hiljada, iskazani su na posebnoj stavki u okviru pozicije Rezerve kapitala, rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti (Napomena 33).

Učešća u CDA, VISA Inc i SWIFT nemaju ni značajan uticaj ni kontrolu.

c) Analiza prema hijerarhiji fer vrijednosti finansijskih instrumenata po fer vrijednosti

Banka vrši odmjerenje fer vrijednosti primjenom hijerarhijske ljestvice koja odražava važnost informacija koje se koriste prilikom odmjerenja:

- **Nivo 1:** kotirana tržišna cijena (nekorigovana) na aktivnom tržištu za finansijske instrumente.
- **Nivo 2:** tehnike procjene vrijednosti koje se zasnivaju na dostupnim informacijama, osim kotiranih cijena, bilo da su neposredne (tj. cijene) ili posredne (tj. izvedene na osnovu cijena). Ovom kategorijom obuhvaćeni su instrumenti koji se vrednuju primjenom: kotiranih tržišnih cijena sličnih instrumenata na aktivnom tržištu; kotiranih cijena identičnih ili sličnih instrumenata na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; odnosno drugih tehnika procjene vrijednosti kod kojih se sve materijalno značajne informacije mogu neposredno ili posredno vidjeti iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** tehnike procjene vrijednosti koje se ne zasnivaju na tržišnim podacima. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čije tehnike vrednovanja uključuju informacije koje nisu zasnovane na dostupnim podacima, a nedostupne informacije materijalno značajno utiču na procjenu vrijednosti instrumenata. Ovom kategorijom obuhvaćeni su instrumenti koji se vrednuju primjenom kotiranih tržišnih cijena sličnih instrumenata kod kojih se zahtijevaju značajne a neuočljive korekcije, odnosno pretpostavke kako bi se pravilno iskazale razlike između instrumenata.

31.12.2014.	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju					
Dužničke hartije od vrijednosti- T-BILL	23.1	-	21.484	-	21.484
Dužničke hartije od vrijednosti- BOND		59.759	-	-	59.759
Instrumenti kapitala	23.1	689	-	5	694
		60.448	21.484	5	81.937
31.12.2013.					
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju					
Dužničke hartije od vrijednosti- T-BILL	23.1	21.595	16.904	-	38.499
Dužničke hartije od vrijednosti- BOND		22.873	-	-	22.873
Instrumenti kapitala	23.1	514	-	5	519
Ukupno		44.982	16.904	5	61.891

Stepen raspoloživosti dostupnih tržišnih cijena i informacije o modelu smanjuju potrebu za prosuđivanjem i procjenama rukovodstva, kao i neizvjesnost u pogledu određivanja fer vrijednosti. Stepenn raspoloživosti dostupnih tržišnih cijena i informacija varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklon je promjenama koje proističu iz specifičnih događaja i opšteg stanja tržišta u narednim periodima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	NPO u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje 01. januara 2013. godine	134	3.174	7.629	-	10.937
Reklasifikacija bilansnih pozicija	-	-	37	-	37
Nove nabavke	-	7	386	10	403
Prodaja	-	(37)	-	-	(37)
Otpis	-	(112)	(427)	-	(539)
Stanje 31. decembra 2013. godine	134	3.032	7.625	10	10.801
Nove nabavke	-	-	203	-	203
Prenos na opremu	-	-	10	(10)	-
Prodaja	-	(12)	-	-	(12)
Otpis	-	-	(59)	-	(59)
Stanje 31. decembra 2014. godine	134	3.020	7.779	-	10.933
Akumulirana ispravka vrijednosti					
Stanje 01. januara 2013. godine	-	(836)	(5.780)	-	(6.616)
Amortizacija	-	(138)	(747)	-	(885)
Prodaja	-	16	-	-	16
Otpis	-	92	420	-	512
Stanje 31. decembra 2013. godine	-	(866)	(6.107)	-	(6.973)
Amortizacija	-	(128)	(586)	-	(714)
Prodaja	-	3	-	-	3
Otpis	-	-	59	-	59
Stanje 31. decembra 2014. godine	-	(991)	(6.634)	-	(7.625)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2014. godine	134	2.029	1.145	-	3.308
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2013. godine	134	2.166	1.518	10	3.828

Na dan 31.12.2014. godine, Banka posjeduje vlasničke listove kao dokaz o vlasništvu za sve neprektnosti koje se evidentiraju u bilansima Banke.

Banka nema nekretnine date pod hipoteku, kao sredstvo obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

25. NEMATERIJALNA SREDSTVA

	<u>Softver</u>	<u>Licence</u>	<u>Ukupno</u>
<i>Nabavna vrijednost</i>			
Stanje 01. januara 2013. godine	1.211	812	2.023
Nove nabavke	118	116	234
Otpis	(9)	(12)	(21)
Stanje 31. decembra 2013. godine	<u>1.320</u>	<u>916</u>	<u>2.236</u>
Nove nabavke	28	144	172
Otpis	(4)	(14)	(18)
Stanje 31. decembra 2014. godine	<u>1.344</u>	<u>1.046</u>	<u>2.390</u>
<i>Akumulirana ispravka vrijednosti</i>			
Stanje 01. januara 2013. godine	(612)	(404)	(1.016)
Amortizacija	(121)	(147)	(268)
Otpis	4	12	16
Stanje 31. decembra 2013. godine	<u>(729)</u>	<u>(539)</u>	<u>(1.268)</u>
Amortizacija	(109)	(166)	(275)
Otpis	1	14	15
Stanje 31. decembra 2014. godine	<u>(837)</u>	<u>(691)</u>	<u>(1.528)</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2014. godine	<u>507</u>	<u>355</u>	<u>862</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2013. godine	<u>591</u>	<u>377</u>	<u>968</u>

26. OSTALA POTRAŽIVANJA

a) Ostala finansijska potraživanja

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Potraživanja od zaposlenih	600	600
Potraživanja po osnovu kartica	136	581
Potraživanja po osnovu naknada	152	127
Privremena sredstva	553	372
Potraživanja od kupaca	44	117
Potraživanja za čekove	27	25
Potraživanja po osnovu refundacije bolovanja	199	114
Ostala potraživanja	175	329
Ostala finansijska potraživanja/ bruto	1.886	2.265
Ispravka vrijednosti	(804)	(816)
Ostala finansijska potraživanja/ neto	<u>1.082</u>	<u>1.449</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***26. OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)****a) Ostala finansijska potraživanja (nastavak)**

Promjena ispravke vrijednosti ostalih finansijskih potraživanja je data u sljedećoj tabeli:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Stanje 01. januara	(816)	(691)
Troškovi obezvrjeđenja (Napomena 8)	9	(141)
Otpis	3	16
Stanje 31. decembra	(804)	(816)

Ispravka vrijednosti za ostala finansijska potraživanja odnosi se uglavnom na potraživanja od zaposlenih, i to na osnovu štetnog događaja nastalog u filijali Banke.

b) Ostala poslovna potraživanja

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Plemeniti metali	98	37
Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja	4.316	3.208
Odloženi troškovi	286	279
Ostala poslovna potraživanja	123	58
Ostala poslovna potraživanja, bruto	4.823	3.582
Ispravka vrijednosti	(1.065)	(821)
Ostala poslovna potraživanja, neto	3.758	2.761

Sredstva preuzeta od klijenata po osnovu naplate potraživanja priznata su u okviru stavke "Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja" budući da nisu u potpunosti ispunjeni kriterijumi za njihovo priznavanje u okviru dugoročnih sredstava koja se drže radi prodaje u skladu sa MSFI 5.

Promjena ispravke vrijednosti ostalih poslovnih potraživanja je data u sljedećoj tabeli:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Stanje 01. januara	(821)	(100)
Troškovi obezvrjeđenja (Napomena 8)	(244)	(721)
Stanje 31. decembra	(1.065)	(821)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. DEPOZITI BANAKA, DEPOZITI KLIJENATA I POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA

a) Depoziti banaka

Depoziti banaka uključuju:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Depoziti po viđenju	1.066	837
Oročeni depoziti	739	703
Ukupno	<u>1.805</u>	<u>1.540</u>

Na dan 31. decembra 2014. godine, kamatna stopa na depozite po viđenju banaka se kretala u rasponu od 0,01% do 0,10%, na godišnjem nivou. Godišnja kamatna stopa na oročene depozite banaka je 3,5%.

b) Depoziti klijenata

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Depoziti po viđenju	177.836	154.062
Oročeni depoziti	218.570	227.562
Ukupno	<u>396.406</u>	<u>381.624</u>

Depoziti po viđenju klijenata

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Država	9.846	5.992
Finansijske organizacije	2.708	6.264
Stanovništvo	92.191	76.634
Privreda	64.584	61.377
Preduzetnici	951	510
Neprofitne organizacije	7.556	3.285
Ukupno depoziti po viđenju klijenata	<u>177.836</u>	<u>154.062</u>

Oročeni depoziti klijenata

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Država	5.929	7.330
Finansijske organizacije	2.003	2.897
Stanovništvo	158.872	168.426
Privreda	50.076	46.271
Neprofitne organizacije	1.690	2.638
Ukupno oročeni depoziti klijenata	<u>218.570</u>	<u>227.562</u>
Ukupno depoziti klijenata	<u>396.406</u>	<u>381.624</u>

Godišnja kamatna stopa na depozite po viđenju klijenata se kretala u rasponu od 0,01% do 0,10%, dok se godišnja kamatna stopa na oročene depozite fizičkih lica kretala u rasponu od 0,25% do 3,5%, a na oročene depozite pravnih lica u rasponu od 0,35% do 3,75%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***28. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA I OSTALIH KLIJENATA****a) Pozajmljena sredstva od banaka**

Pozajmljena sredstva od banaka se odnose na sljedeće pozajmice:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
NLB d.d. Ljubljana	3.824	8.194
KFW – Njemačka razvojna banka	727	8.690
SID d.d. – Slovenska izvozna i razvojna banka	-	1.536
Ukupno	<u>4.551</u>	<u>18.420</u>

Rokovi dospjeća za pozajmljena sredstva od banaka:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Dospjeće kredita u roku do 12 mjeseci	2.785	14.492
Rok dospjeća između 1 i 5 godina	1.766	3.928
Rok dospjeća duži od 5 godina	-	-
Ukupno	<u>4.551</u>	<u>18.420</u>

Banka koristi dugoročne kreditne linije odobrene od strane matične banke NLB d.d. Ljubljana, sa rokom dospjeća do 2015. godine i 2016. godine. Kamatna stopa koju Banka plaća na kredite odobrene od NLB d.d. Ljubljana kreće se u rasponu od 6MEuribor + 2,50% tj. 2,70% godišnje.

Dana 26.10.2009. godine Banka je sa Njemačkom razvojnom bankom (KFW) potpisala dva kreditna aranžmana u ukupnom iznosu od EUR 16.000 hiljada (EUR 14.000 hiljada namijenjenih finansiranju malih i srednjih preduzeća (SME) i EUR 2.000 hiljada namijenjenih finansiranju energetske efikasnosti (EE)) sa rokom dospjeća do 2016. godine i sljedećim kamatnim stopama: za kredit koji je namijenjen finansiranju SME, 6MEuribor + 3,60%, koja se primjenjivala do 29.06.2012. godine nakon čega je dogovorena primjena fiksne kamatne stope u iznosu od 5,00% p.a. i za kredit namijenjen finansiranju EE, 2,40% p.a. fiksno. Odlukom Odbora direktora od 05.12.2014. godine, Banka je sa datumom valute 30.12.2014. godine prijevremeno u cjelosti otplatila liniju namijenjenu finansiranju malih i srednjih preduzeća (SME) u iznosu od EUR 6.363 hiljade. Po preostaloj liniji, namijenjenoj finansiranju energetske efikasnosti (EE), Banka nije obavezna da prati i kreditoru dostavlja obračun finansijskih pokazatelja.

Kredit odobren od strane Slovenske izvozne i razvojne banke (SID d.d.), zaključen 2007. godine, je dospio i otplaćen u novembru 2014. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.*(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)***28. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA I OSTALIH KLIJENATA (nastavak)****b) Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata**

Krediti od ostalih klijenata odnose se na kredite odobrene od:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
EIB – Evropska investiciona banka	12.700	15.763
Vlada Crne Gore	11.661	7.080
EFSE – Evropski fond za jugoistočnu Evropu	-	2.900
Ukupno	<u>24.361</u>	<u>25.743</u>

Rokovi dospjeća kredita odobrenih od strane ostalih klijenata:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Dospjeće kredita u roku do 12 mjeseci	5.674	6.122
Rok dospjeća između 1 i 5 godina	16.637	15.974
Rok dospjeća duži od 5 godina	2.050	3.647
Ukupno	<u>24.361</u>	<u>25.743</u>

Ugovor o kreditu sa Evropskom investicionom bankom (EIB) u iznosu od EUR 20.000 hiljada Banka je potpisala 21.12.2009. godine. Ugovorena sredstva je povlačila u tranšama, tako da su za svaku tranšu dogovarani različiti uslovi. Stoga su ugovorene kamatne stope od 2.776%, 2.305%, 2.987% i 3.362% godišnje sa rokom dospjeća 2018. godine i 2019. godine.

Najveći dio pozajmica od Vlade CG se odnosi na kredite od Investicionog razvojnog fonda, za koje je ugovorena fiksna kamatna stopa od 1,00% do 4,00% godišnje. Tokom 2014. godine od Investicionog razvojnog fonda povučen je veći broj novih kredita u ukupnom iznosu od EUR 6.962 hiljade.

Krediti odobreni od strane Evropskog fonda za jugoistočnu Evropu (EFSE) su dospjeli u martu, odnosno septembru 2014. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. REZERVISANJA

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Rezervisanja za garancije i preuzete obaveze	847	2.623
Rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima	362	408
Rezervisanja za sudske sporove	61	61
Neiskorišćeni godišnji odmori	175	190
Ukupno	<u>1.445</u>	<u>3.282</u>

a) Promjene na računu rezervisanja

	Rezervisanja za garancije i preuzete obaveze	Rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima	Rezervisanja za sudske sporove	Neiskorišćeni godišnji odmori	Ukupno
Stanje 1. januara 2013. godine	1.310	530	61	200	2.101
Kreirane rezerve	1.313	(104)	-	190	1.399
Korištene rezerve	-	(18)	-	(200)	(218)
Stanje 31. decembra 2013. godine	<u>2.623</u>	<u>408</u>	<u>61</u>	<u>190</u>	<u>3.282</u>
Kreirane/ukinute rezerve	(1.776)	15	-	175	(1.586)
Korištene rezerve	-	(23)	-	(190)	(213)
Povećanje diskontovanog iznosa	-	45	-	-	45
Aktuarski dobitak	-	(83)	-	-	(83)
Stanje 31. decembra 2014. godine	<u>847</u>	<u>362</u>	<u>61</u>	<u>175</u>	<u>1.445</u>

Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke odnose se na obaveze po osnovu izdatih garancija i preuzetih obaveza (Napomena 35.a). Efekti rezervisanja za garancije i preuzete obaveze su prikazani u bilansu uspjeha u okviru stavke Troškovi rezervisanja (Napomena 9), dok su efekti rezervisanja za otpremnine i ostale naknade zaposlenima i neiskorišćene godišnje odmomore priznati u okviru stavke Troškovi zaposlenih (Napomena 13).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Odložene poreske obaveze		
Privremena razlika računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava	13	8
Promjena u fer vrijednosti ulaganja u hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	<u>52</u>	<u>49</u>
Neto odložena poreska obaveza	<u>65</u>	<u>57</u>
Odloženi porez uključen u rezultat tekuće godine	<u>(5)</u>	<u>13</u>
Odloženi porez na teret kapitala tekuće godine	<u>(3)</u>	<u>(41)</u>

Promjene na odloženim poreskim obavezama u toku 2014. i 2013 godine su prikazane u sledećoj tabeli:

	Privremene razlike u osnovnim sredstvima	Promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	2014	2013
Stanje 01. januara	8	49	57	29
Povećanje/(smanjenje) priznato u bilansu uspeha	5	-	5	(13)
Povećanje priznato u kapitalu	-	3	3	41
Stanje 31. decembra	<u>13</u>	<u>52</u>	<u>65</u>	<u>57</u>

31. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Primljeni avansi za otplate kredita	2.350	1.201
Razgraničene provizije na garancije i akreditive	45	483
Obaveze prema dobavljačima	34	183
Obračunati troškovi	628	581
Obaveze na neraspoređene prilive	290	15.228
Ostale obaveze	<u>838</u>	<u>682</u>
Ukupno	<u>4.185</u>	<u>18.358</u>

Ostale obaveze, osim obračunatih troškova i odloženog prihoda, predstavljaju finansijske obaveze odmerene po amortizovanoj vrijednosti.

32. SUBORDINISANI DUG

Na dan 31.12.2014. godine Banka iskazuje dva subordinisana dugoročna kredita i jedan hibridni instrument, koji se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni list CG br. 38/11, 55/2012), uključuju u dopunski kapital II. Krediti su uzeti od NLB InterFinanz AG Zurich, EFSE Vestern Balkan B.V. i NLB d.d. sa ciljem održavanja ciljnog koeficijenta kapitalne adekvatnosti, koji po zakonskoj regulativi ne smije biti manji od 10%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. SUBORDINISANI DUG (nastavak)

Uslovi kredita su sledeći:

		<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	Dospjeće		
	Kamatna stopa		
NLB InterFinanz AG.Zurich	6MEuribor + 4.50% do 29.12. 2014 6MEuribor + 8,50% od 30. 12. 2014. 29.12. 2018. do 29. 12. 2018.	5.270	5.147
EFSE vestern balkan B.V.	6MEuribor +5.70% do 30.06.2015. 6MEuribor +7.70% od 01.07.2015 do 30.06. 2020. 30.06.2020.	5.152	5.110
NLB D.D.	28.12.2017. 6MEuribor + 12%	4.004	4.005
Ukupno		<u>14.426</u>	<u>14.262</u>

Subordinisani krediti ne nose pravo zamjene za kapital, i posljedično ne predstavljaju nove potencijalne obične akcije.

Hibridni instrument se konvertuje u nove akcije (osnovni kapital) samo pod uslovom da:

- Nivo sopstvenih sredstava padne ispod iznosa od 75% propisanog nivoa.
- Banka u roku od 90 dana ne poveća sopstvena sredstva do propisanog nivoa.

33. KAPITAL I REZERVE

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Akcijski kapital	64.925	49.925
Emisiona premija	7.146	7.146
Neraspoređena dobit	(46.977)	(52.453)
Ostale rezerve	44.345	44.244
Ukupno	<u>69.439</u>	<u>48.862</u>

Akcijski kapital čine obične akcije, istog reda, izdate upisom na račune imaoaca u centralnom registru kod CDA. Imaoci akcija imaju pravo učešća u upravljanju, pravo na dio dobiti (dividendu) i pravo na odgovarajući dio imovine pri likvidaciji ili stečaju, u skladu sa zakonom.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2014. godine sastoji se od 11.668.734 akcije pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 5,5640 (31. decembra 2013. godine: 8.972.832 akcije).

Zakonom o bankama (Službeni list CG br. 17/2008, 44/2010), koji je stupio na snagu 19.03.2008. godine, definisan je minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5.000 hiljada. Na dan 31. decembra 2014. godine sopstveni kapital Banke je iznosio EUR 32.372 hiljada (31. decembra 2013. godine EUR 17.611 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

U tabeli niže prikazana je vlasnička struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine i 31. decembra 2013. godine:

	31.12.2014.		31.12.2013.	
	000 EUR	% učešća	000 EUR	% učešća
Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana	63.626	98,00	48.626	97,40
EBRD	884	1,36	884	1,77
Ostali akcionari	415	0,64	415	0,83
Ukupno	64.925	100,00	49.925	100,00

a) Ostale rezerve kapitala čine:

	31.12.2014.	31.12.2013.
Rezerve iz dobiti	5.412	5.424
Rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	529	499
Aktuarski dobitak po osnovu rezervisanja za otpremnine	83	-
Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu	38.321	38.321
Ukupno	44.345	44.244

Banka utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa kriterijumima iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standard 39. Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke predstavlja odbitnu stavku od sopstvenih sredstava banke.

Banka je dužna da pri usvajanju godišnjeg računa, iz ostvarene dobiti u tekućoj godini ili neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, prenese na račun Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu iznos koji odgovara potrebnoj rezervi za procijenjene gubitke.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke na dan 31.12.2012. godine i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke obračunatih po zahtjevu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, na isti datum, u iznosu od EUR 38.321 hiljade je, kao početno stanje, prenesena u Ostale rezerve kapitala, na poziciju Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu.

Rezerve po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke/gubitke od promjena u fer vrijednostima finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, umanjene za odložene poreze.

Promjene na rezervi po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju u toku 2014. godine i 2013. godine, prikazane u izvještaju o promjenama na kapitalu, bile su sljedeće:

	2014	2013
Stanje 1. januara	499	85
Promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	33	521
Efekat prodaje (Napomena 11.2)	-	(66)
Odložena poreska obaveza po stopi 9%	(3)	(41)
Stanje 31. Decembra	529	499

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

b) Dokapitalizacija

Na vanrednoj Skupštini akcionara, održanoj 30. decembra 2013. godine, donijeta je Odluka o emisiji akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine, u ukupnoj vrijednosti od EUR 15.000 hiljada. Rješenjem br.02/2e-30/6-13 od 31.01.2014. godine, Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je potvrdila uspješnost prodaje akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 15.000 hiljada (2.695.902 akcije, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5,564).

Na osnovu navedenog rješenja, izvršena je registracija emitovanih akcija kod Centralne depozitne agencije.

Troškovi, neposredno povezani sa emisijom novih akcija, su priznati u kapitalu, kao smanjenje rezervi kapitala, što je prikazano u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka posmatra povezana lica shodno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 24, koji definiše da su povezana lica:

- strane koje direktno ili indirektno, putem jednog ili više posrednika, kontrolišu, su kontrolisane ili su pod zajedničkom kontrolom sa (tim) entitetom;
- strane u kojima Banka posjeduje udio u entitetu koji joj omogućava značajan uticaj nad entitetom, a koje nisu ni povezana pravna lica niti učesnici u zajedničkom poduhvatu;
- privatna lica koja direktno ili indirektno posjeduju glasačko pravo u Banci koje im omogućava značajan uticaj nad Bankom, odnosno bilo koji subjekat za koji se očekuje da ima uticaj ili je pod uticajem povezanog lica Banke;
- članovi ključnog rukovodećeg kadra, odnosno lica koja posjeduju ovlaštenja i odgovornosti u pogledu planiranja, upravljanja i kontrolisanja poslovanja Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom razmatranja svake pojedinačne transakcije sa povezanim licima, pažnja je, osim na pravnu formu, usmjerena i na suštinu tj. sadržaj transakcije.

Većinski vlasnik banke je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana registrovana u Sloveniji (matična banka), u čijem se vlasništvu nalazi 98,00% običnih akcija na dan 31. decembra 2014. godine (31. decembar 2013: 97,40%). Preostalih 2,00% akcija se nalazi u vlasništvu Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (1,36%) i ostalih akcionara (0,64%).

Ostala pravna lica prikazana u tabeli niže smatraju se povezanim licima budući da su članice NLB Grupe. Članice NLB grupe su povezane sa Bankom budući da su zajednički kontrolisane od strane matične banke.

Banka obavlja brojne transakcije sa povezanim pravnim licima u toku svog redovnog poslovanja.

Pomenute transakcije obuhvataju plasmane, depozite, transakcije u stranoj valuti kao i lična primanja članova rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31.12.2014. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećoj tabeli:

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Priština	NLB banka Beograd	NLB Tutunska banka	NLB CG	Povezana fizička lica	Ukupno
Potraživanja													
Krediti bankama	22.233	-	-	-	-	14	9	-	112	36	-	-	22.404
Dati krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	868	868
Ostala potraživanja	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	25	-	66
Ukupno potraživanja	22.233	-	-	-	41	14	9	-	112	36	25	868	23.338
Obaveze													
Depoziti po viđenju	79	-	575	-	14	-	29	10	35	639	922	41	2344
Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	214	214
Pozajmljena sredstva	3.824	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.824
Ostale obaveze	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4
Subordinisani dug	4.004	-	-	-	5.270	-	-	-	-	-	-	-	9.274
Ukupno obaveze	7.910	-	575	-	5.284	1	29	10	35	639	922	255	15.660
Neto potraživanja/ obaveze	14.323	-	(575)	-	(5.243)	13	(20)	(10)	77	(603)	(897)	613	7.678
Vanbilansne stavke	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100

Materijalno značajne pojedinačne transakcije sa matičnom bankom obuhvataju date kredite, depozite, odobrene kredite i pozajmice i subordinisani dug čiji su uslovi objelodanjeni u napomenama 21, 27, 28 i 32.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Priština	NLB banka Beograd	NLB Tutunska banka	NLB CG	Povezana fizička lica	Ukupno
Prihodi													
Prihodi od kamata	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	28
Prihodi od naknada	67	1	19	-	-	11	1	-	2	2	-	-	103
Ostali prihodi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	231	-	232
Prihodi dividende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno prihodi	73	2	20	-	-	11	1	-	2	2	231	21	363
Rashodi													
Rashodi kamata	(684)	-	-	-	(376)	-	-	-	-	-	-	(7)	(1.067)
Rashodi provizija	(126)	(1)	-	-	-	(3)	-	-	(23)	-	-	-	(153)
Trošk.zakupa.licni i mater.	(22)	-	(750)	-	-	-	-	-	-	-	-	(928)	(1.700)
Ukupno rashodi	(832)	(1)	(750)	-	(376)	(3)	-	-	(23)	-	-	(935)	(2.920)
Neto prihodi/rashodi	(759)	1	(730)	-	(376)	8	1	-	(21)	2	231	(914)	(2.557)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U tabeli niže prikazani su obim transakcija sa povezanim licima, stanja na računima sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2013. godine, kao i stanje na računima prihoda i rashoda za godinu završenu na taj dan:

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Priština	NLB banka Beograd	NLB Tutunska banka	NLB CG	Povezana fizička lica	Ukupno
Potraživanja													
Kreditni bankama	35.636	174	-	-	-	20	8	-	95	36	-	-	35.969
Dati krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	726	726
Ostala potraživanja	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	1	-	11
Ukupno potraživanja	35.636	174	-	-	10	20	8	-	95	36	1	726	36.706
Obaveze													
Depoziti po viđenju	327	-	1.308	-	14	-	2	24	156	41	368	35	2.275
Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111	111
Pozajmljena sredstva	8.194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.194
Ostale obaveze	15.033	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.033
Subordinisani dug	4.005	-	-	-	5.147	-	-	-	-	-	-	-	9.152
Ukupno obaveze	27.559	-	1.308	-	5.161	-	2	24	156	41	368	146	34.765
Neto potraživanja/ obaveze	8.077	174	(1.308)	-	(5.151)	20	6	(24)	(61)	(5)	(367)	580	1.941
Vanbilansne stavke	5.735	-	-	-	-	-	-	-	280	-	-	-	6.015

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	NLB d.d. Ljubljana	NLB Trieste	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfi- nanz	NLB Razvo- jna banka	NLB banka Tuzla	NLB Priština	NLB banka Beograd	NLB Tutunska banka	NLB CG	Ostala povezana lica	Povezana fizička lica	Ukupno
Prihodi														
Prihodi od kamata	14	1	7	-	-	3	-	-	2	1	1	-	17	46
Prihodi od naknada	43	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44
Finansijski prihodi	188	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188
Ostali prihodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117	-	-	117
Prihodi dividende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	24
Ukupno prihodi	245	2	7	-	-	3	-	-	2	1	118	24	17	419
Rashodi														
Rashodi kamata	(1.060)	-	(5)	-	(398)	(59)	-	(29)	-	-	(2)	-	(5)	(1.558)
Rashodi provizija	(163)	(2)	-	-	-	(8)	-	-	(20)	-	(554)	-	-	(747)
Trošk.zakupa.licni i mater.	(17)	-	(743)	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-	(866)	(1.631)
Ukupno rashodi	(1.240)	(2)	(748)	(5)	(398)	(67)	-	(29)	(20)	-	(556)	-	(871)	(3.936)
Neto prihodi/rashodi	(995)	-	(741)	(5)	(398)	(64)	-	(29)	(18)	1	(438)	24	(854)	(3.517)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Naknada ključnim članovima rukovodstva

	2014			2013		
	Uprava	Drugi ključni članovi rukovodstva	Ukupno	Uprava	Drugi ključni članovi rukovodstva	Ukupno
Plate i druge kratkoročne naknade	328	548	876	295	513	808
Nadoknada troškova	41	-	41	47	-	47
Dugoročne naknade	11	-	11	11	-	11
Ukupno	380	548	928	353	513	866

Kratkoročne naknade obuhvataju novčane naknade (bruto plate i zarade, regres za godišnji odmor, ostale kratkoročne naknade).

Nadoknada troškova obuhvata plaćene zakupnine za stan i auto za članove Uprave.

Dugoročne naknade obuhvataju rentnu štednju i dodatno osiguranje.

35. VANBILANSNE STAVKE

a) Struktura ugovorenih iznosa vanbilansnih finansijskih instrumenata Banke:

	31.12.2014.	31.12.2013.
Rizična vanbilansna aktiva		
Akreditivi	1.105	3.017
Kratkoročne garancije	16.082	23.401
Dugoročne garancije	16.296	17.612
Preuzete obaveze	13.304	7.878
Ukupna rizična vanbilansna aktiva	46.787	51.908
Rezervisanja	(847)	(2.623)
Ukupno	45.940	49.285
Ostale vanbilansne stavke	1.641.849	1.617.040
Ukupno ostala vanbilansna aktiva	1.641.849	1.617.040
Memorandum računi		
Otpisane kamate	4.388	5.449
Ukupno memorandum računi	4.388	5.449
Ukupno vanbilansna evidencija	1.693.024	1.674.397

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014.

(Svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. VANBILANSNE STAVKE (nastavak)

- Garancije su date lokalnim vlastima i preduzećima za izmirenje obaveza po osnovu uzetih kredita i izvršenja ugovorenog posla. Na izdate garancije i ostale preuzete obaveze Banka je izdvojila rezervacije u iznosu od EUR 847 hiljade (2013: EUR 2.623 hiljade) (Napomena 29).
- Otpisane kamate predstavljaju vanbilansno evidentirana potraživanja od dužnika sa kojima Banka vodi sudske sporove ili čija potraživanja nisu naplaćena u određenom vremenskom periodu.
- Ostale vanbilansne stavke

Ostale vanbilansne stavke se, najvećim dijelom, odnose na primljena sredstva obezbjeđenja u iznosu od EUR 1.494.436 hiljada (2013: EUR 1.511.673 hiljade) i poslove u ime i za račun trećih lica u iznosu od EUR 147.408 hiljada (2013: EUR 86.935 hiljada), koje Banka vrši uz odgovarajuću naknadu i po kojima ne snosi bankarski ili drugi rizik.

b) Struktura primljenih sredstava obezbjeđenja:

	31.12.2014.	31.12.2013.
Nekretnine	654.017	681.651
Hartije od vrijednosti	3.239	3.882
Ostalo	837.182	826.140
Ukupno	1.494.436	1.511.673

U okviru pozicije „Ostalo“ najznačajnija stavka u iznosu od EUR 795.313 hiljade (2013: EUR 762.714 hiljada) se odnosi na sredstva obezbjeđenja mjenice.

Vrijednosti garancija koje je dala Vlada Crne Gore po osnovu kredita, garancija i akreditiva koje je Banka izdala komitentima iznose EUR 9.971 hiljada (2013: EUR 19.951 hiljada).

c) Interna evidencija otpisanih potraživanja

Banka je, shodno članu 49.b Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, otpisala iz bilansa potraživanja za koja je procijenjeno da neće biti nadoknađena, bruto izloženosti EUR 19.946 hiljada. Promjene na internoj evidenciji otpisanih potraživanja u toku 2014. godine su prikazane u sljedećoj tabeli:

	Kredit	Kamata	Ostala potraživanja	Ukupno
Stanje 01. januara 2014. godine	9.998	247	16	10.261
Prenos iz bilansa	11.057	568	3	11.628
Naplata	(1.360)	(356)	-	(1.716)
Stečena imovina	(223)	-	(3)	(226)
Konačan otpis	-	-	(1)	(1)
Stanje 31. decembra 2014. godine	19.472	459	15	19.946

35. VANBILANSNE STAVKE (nastavak)**d) Poslovanje u tuđe ime i za tuđi račun**

Banka vrši usluge čuvanja i upravljanja značajnim iznosom sredstava u ime i za račun pravnih i fizičkih lica uz zaračunavanje određene naknade za pomenute usluge.

Na dan 31. decembra 2014. godine, sredstva koje je Banke primila na čuvanje iznose EUR 40.128 hiljada (31.12.2013: EUR 24.931 hiljada). Pomenuta sredstva se računovodstveno obuhvataju odvojeno od sredstava Banke. Prihodi i rashodi ovih fondova realizuju se za sopstvene potrebe tako da Banka nema obaveze po osnovu pomenutih transakcija.

Za usluge posrednika i poslovanja u tuđe ime i za tuđi račun Banka je obračunala naknadu u iznosu od EUR 23 hiljada (2013: EUR 19 hiljada) koju je evidentirala u bilansu uspjeha pod stavkom Prihod od provizija i naknada po osnovu posredničkog poslovanja. Od ovog iznosa EUR 6 hiljada se odnosi na poslove zastupanja u osiguranju odnosno trgovanje hartijama od vrijednosti u ime i za račun klijenta, dok se EUR 17 hiljada odnosi na poslovanje odnosno na čuvanje hartija od vrijednosti i druge slične usluge.

36. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE**a) Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2014. godine, Banka je imala 44 započeta sudska spora u kojima je imala status tuženog lica, u ukupnom iznosu od EUR 11.474 hiljade. Imajući u vidu stepen materijalnosti i procjenu rizika, Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od EUR 61 hiljada. Osim pomenutog, Banka vodi i 43 sudska spora u kojima ima status tužioca, u ukupnom iznosu od EUR 29.185 hiljada.

b) Preuzete obaveze po osnovu operativnog zakupa

Kada je Banka zakupac, buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina po ugovorima o poslovnim zakupima koji se ne mogu otkazati su kao što slijedi:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Do 1 godine	788	805
Od 1 do 5 godina	3.000	3.000
Preko od 5 godina	2.375	3.125
Ukupne minimalne preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga	<u>6.163</u>	<u>6.930</u>

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi mogli imati uticaja na finansijsko stanje i rezultate poslovanja prikazane u finansijskim izvještajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2014.

Podgorica, 16. april 2015. godine.

Svetlana Ivanović
Direktor Sektora finansijskog
upravljanja

Robert Kleindienst
Izvršni direktor

Anton Ribnikar
Glavni izvršni direktor

